

Akademien för hållbar samhälls- och teknikutveckling
Samhällsvetenskapliga programmet
SOA204, Kandidatuppsats i sociologi, VT 11

Att leva mellan två kulturer!

En kvalitativ studie om hur unga kvinnor med kurdisk bakgrund upplever integrationsprocessen i Sverige

Författare: Solman Zaki

Handledare: Lennart Carlsson

Examinator: Paul Fuehrer

Förord

Jag vill tacka alla som ställt upp och stöttat mig i denna undersökning. Jag ska framförallt tacka mina respondenter för deras medverkan som helhjärtat ställt upp och besvarat mina frågor. Ett stort tack till min handledare Lennart Carlsson som genom en god vägledning stöttat mig i mitt uppsatsarbete. Det är egentligen han som uppsatstiden hjälpt mig att sikta. Vidare vill jag tacka mina vänner som förmedlade mina respondenter.

Solman Zaki

Om jag kunde

skulle jag ge

en jordglob

till varje barn

och allra helst en lysande sådan,

i förhoppning om

att den skall öppna

varje barns ögon

och hos dem väcka

intresse för och kärlek till

alla folk,

alla raser,

alla språk

Och alla religioner!

Dom Helder Camara¹

---

¹ Dom Helder Camara (i Franzén 2001, s. 5)

Abstrakt

”Att leva mellan två kulturer” är en kvalitativ studie om hur unga kvinnor av andra generationen med kurdisk- och flyktingbakgrund upplever integrationen i Sverige. Genom olika frågor angående respondenters bakgrund, fritid och umgänge, kultur och familjeförhållande, diskriminering, rasism, identitet och integration har jag ur ett sociologiskt perspektiv genomfört dessa i min forskning. För att uppnå resultatet har jag använt mig av kvalitativ metod med fenomenologisk ansats och tematiskt strukturerade intervjuer. Dock på ett odogmatiskt sätt utan att göra anspråk på att i allt eller till fullo följa den fenomenologiska regelboken.

Resultaten visar att vissa av dessa unga kvinnor är klivna i sin identitet och har svårt att identifiera sig som kurd eller som svensk, medan två av dem känner sig som kurd i alla sammanhang. De tycker sig ha många möjligheter och mindre svårigheter för integration jämfört med många andra invandrarkvinnor i Sverige. Deras uppfattning av integration stämmer med de teoretiska perspektiven som står i uppsatsen. De känner sig integrerade och som en del av det svenska samhället.

Nyckelord: Integration, identitet, andra generationen, kurder, traditionell kultur, fritid, diskriminering och rasism.

Innehållsförteckning

1. BAKGRUND	1
1.1. Syfte och frågeställningar	2
1.2. Avgränsningar	3
2. TIDIGARE FORSKNING	3
2.1. Identitet	4
2.2. Diskriminering och segregering	5
2.3. Familjerelationer och kultur	5
2.4. Andra generationen	6
3. TEORETISKA PERSPEKTIV	7
3.1. Integration och identitet	7
3.2. Traditionella familjer och tvärkulturella möten	9
3.3. Den andra generationen	11
3.4. Diskriminering och rasism	11
3.5. Fritidens betydelse	12
3.6. Sammanfattning av teoretiska perspektiv	13
4. METOD	14
4.1. Kvalitativ forskningsansats	14
4.2. Fenomenologi	15
4.3. Tematisk strukturerade kvalitativa intervjuer	17
4.4. Urval och avgränsningar	17
4.4.1. Presentation av intervjupersoner	18
4.5. Genomförande av datainsamling	19
4.6. Dataanalys	20
4.7. Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	20
4.8. Etik	21
5. RESULTAT OCH ANALYS	21
5.1. Identitet	22
5.2. Familj och kultur	23
5.3. Uppfattning av integration	25
5.4. Möjligheter och svårigheter till integration	26
6. SLUTDISKUSSION	33
a. Metodologiska reflektioner	36
b. Förslag till vidare forskning	37
REFERENSLISTA	38
Bilaga: Intervjuguiden	40

1. BAKGRUND

Om vi försöker studera människor, måste vi ha möjlighet att gå tillbaka och se alla upplevelser och påfrestningar som individen gått igenom under migrationen, eftersom man där ofta hittar svar på många av orsakerna till psykosociala problem som blommar ut senare i familjens och individens liv. (Ahmadi 2003, s. 117). Som en kurd som känner kurders bakgrund och kultur är jag särskilt intresserad av att undersöka kurders integrationsprocess. Min situation som kurd kan för mig lätt bli flera saker bl. a att samla data om kurders bakgrund, att kontakta många kurder eller att ha kommunikation med dem i Sverige.

Sverige framstår som ett invandrarland efter andra världskriget. Efter denna period har vi enligt Franzén (2001) två tidsperioder av invandring. Första tidsperioden är ungefär åren 1950-1974, vilken dominerades av arbetskraftsinvandring. Den andra tidsperioden är från mitten av 1970-talet till 2000, vilken har dominerats av flyktinginvandring.²

Efter krigstiden var Sveriges tillväxt snabb och det var högkonjunktur och industrin ropade efter arbetskraft. De utländska arbetarna behövdes och förmodligen hade Sverige utan deras hjälp inte alls lika bra klarat av att dra fördel av högkonjunkturen (Arnstberg 2008, s. 13). I början av 1960-talet var kurder också en av de folkgrupper som kom till Sverige för att söka arbete. Hårdnande politiska konfrontationer i Turkiet och framför allt militärkuppen 1971 ledde till den första strömmen av politiska flyktingar till Sverige. Det kurdiska nederlaget i upprorsförsöket mot den irakiska regeringen skickade också stora grupper kurder iväg från Irak mellan 1970-1975.

År 1980 började kriget mellan Irak och Iran, vilket ledde till strömmen av flyktingar från de kurdiska delarna av Iran och Irak till olika länder bl.a. till Sverige (Kuutmann 1986, s. 121-123). I Syrien förlorade tusentals kurdiska familjer sitt medborgarskap på grund av landets nya medborgarskapspolitik i början av 1962. Då flydde många kurder från Syrien till andra länder (Kuutmann 1986, s. 45-47). Under 1970 - 1980-talet och även efter denna period fortsatte kriget mot kurder i de länder som bebos av kurder.

Dessa händelser har orsakat att många kurder lämna sina hem och flytta till olika länder bl.a. till Sverige. I Sverige har kurder enligt Kuutmann (1986) bildat vissa kulturella förbund och solidariska organisationer bl.a. den Kurdiska solidaritetskommittén (SSK), som bildades i november 1979. Föreningen syftar till att sprida information om det förtryck kurderna upplever i Turkiet, Irak, Iran och Syrien. Det som är klart här, enligt Kakabaveh (2007) är att

---

² Med *flyktinginvandring* enligt Franzén (2001) menas människor som i allt större utsträckning har kommit från avlägsna länder på grund av omvärldens kriser och människors behov av skydd och asyl.

de individer och familjer som förtryckts och tvingas fly och lämna sina hem, sitt land, sina tillhörigheter och sina släktingar, kan hamna i svåra situationer som drabbar även familjens andra generation i framtiden. I det nya landet möter de många svårigheter och möjligheter. Det innebär att leva i ett nytt land.

Invandrarungdomar och speciellt de som räknas som andra generationen är en del av vårt samhälle som upplever två olika kulturer. Olikheten kan ibland skapa kulturkrock³ som i sin tur kan försvåra deras integrering med resten av samhället. Då är det viktigt att undersöka hur ungdomar upplever integrationsprocessen i det svenska samhället och vilka möjligheter och hinder som funnits för dem angående integrationsprocessen.⁴ Detta kan särskilt gälla unga kvinnor med tanke på identitet, integration, traditionella familjer, kultur, fritid, diskriminering och rasism. Svårigheterna som den andra generationen av unga kvinnor upplever, kan i sin tur påverka den svenska samhällsformationen med betoning på jämlikhet. Detta har jag belyst genom min undersökning.

1.1. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet med denna undersökning är att göra en studie om hur andra generationens unga kvinnor med kurdisk flyktingbakgrund upplever integrationsprocessen i Sverige. Undersökningen fokuserar på en grupp av unga kvinnor som tillhör andra generationen och bor i Västerås. I denna studie har jag undersökt deras svårigheter och möjligheter som i vissa sfärer kan påverka deras integrering i samhälle. Dessa sfärer är bl.a. flickornas bakgrund, fritid, kultur, familjeförhållande, identitet och även de möjliggör eller hindrar som påverkar deras integrering med resten av samhället.

Tre huvudsakliga frågor som skall besvaras med hjälp av tematisk strukturerade intervjuer är:

- Vad innebär integration för dessa unga kvinnor med kurdisk- och flyktingbakgrund, Så som de själva upplever och tolkar integrationen?

---

³ *Kulturkrock*: Känslan av ett ständigt hotande kognitivt kaos som orsakas av att man saknar tillförlitliga tolkningsinstrument och fasta referenspunkter brukar kallas för kulturchock enligt Wellros (1998:45). Men detta enligt Heyman (1988) beror bl.a. på att ett nyanländ invandrare inte förstår i fråga det nya landets regler och normer vilket är helt naturligt i det här läget. Heyman tycker också att kulturkrock händer när möten med invandrare upplevs som något nytt och främmande, det upplevs som något hotande och på så vis uppstår konflikter.

⁴ *Integrationsprocessen* enligt integrationsverket (2003a) innebär ömsesidig anpassning till nya villkor samt respekt och tolerans mellan olika grupper i samhället. (Borevi, & Strömblad, SOU 2004:49, tillgänglig på nätet: 2011-02-08.)

- Hur upplever andra generationen unga kvinnor med kurdisk- och flyktingbakgrund integrationsprocessen i det svenska samhället?
- Vilka möjligheter och hinder, som de själva upplever det, finns för dem angående integration med resten av samhället?

1.2. Avgränsningar

Jag har undersökt unga kvinnors upplevelser av integration mellan två kulturer utifrån ett sociologiskt perspektiv. Mina respondenter är en grupp unga kvinnor från andra generationen som har en kurdisk flyktingbakgrund. De består av sju studenter i åldern mellan 16-24 år. De studerar på gymnasie- och högskolenivå och bor i Västerås.

2. TIDIGARE FORSKNING

För att hitta tidigare studier för min uppsats har jag sökt på internet, bland relevanta uppsatser och på MDH:s bibliotek. Bland olika tidigare studier har jag valt fem stycken som är mer relevanta med min forskning och här ska jag presentera de.

1. Ålund (1997) fokuserar i sin studie "Multikultiungdom" på ungdomar som har en invandrabakgrund och bor i mångetniska miljöer i Stockholms förorter. Hon fokuserar sig på det såväl det mångetniska samhällets svårigheter som möjligheter i sin undersökning.

2. Rojas (2001) har gjort en studie om invandrarungdomar som heter "*Sveriges oälskade barn - att vara svensk men ändå inte*". Denna undersökning bygger på samtal med en grupp ungdomar som har invandrabakgrund. Gruppen består av tre pojkar och tre flickor mellan 17 och 20 år. Gemensamt för dem är att deras föräldrar är utlandsfödda. De berättar om utanförskap, marginalisering och om vilken känsla har de, när de bli utpekade som invandrare. Dessa ungdomar diskuterar också sin upplevelse av främlingskap i Sverige. De drömmer om ett nytt Sverige som ännu inte finns.

3. Yazgan (1983) har gjort en studie om två grupper av flickor från första- och andra generationen i åldern mellan 13-16 år. Dessa flickor bor i olika bostadsområden. Syftet med studien var att undersöka andra generationen turkiska invandrarflickors situation i Sverige. I undersökningen belyser Yazgan flickornas beteende och attitydmönster ifråga om fritidssysselsättningar, klädsel, språk, utbildning, familjeförhållande, och eventuella skillnader mellan första och andra generationen.

4. Deniz & Perdikaris (2000) har också studerat assyriska ungdomar, där undersökts hur de upplever sin situation mellan sin ursprungskultur och den svenska kulturen med olika normer

och värderingar. Undersökningen gjordes i två områden, Södertälje och Norrköping, där många assyrier är bosatta. Studien syftar till att belysa och beskriva vissa aspekter av assyriska ungdomars livssituation som andra generationen upplever i Sverige.

5. Integrationsverkets rapportserie (2000:6) har studerat unga flickor med utländsk bakgrund som befinner sig i eller riskerar hamna i utsatta situationer. Studiens resultat visar att segregering av bostadsområden är en viktig faktor som kan försvåra flickornas integration i det svenska samhället.

Jag tematiserar resultatet av dessa studier dels efter de temana som jag har i uppsatsen, och dels efter tidigare studiernas innehåll. Dessa teman är identitet, diskriminering och segregering, familjerelationer och kultur, och andra generationen.

2.1. Identitet

Rojas (2001) i sin forskning upptäcker att de ungdomar som lever mellan två kulturer, kämpar för att bli accepterade av svenskar. De hamnar i en s.k. kluven identitetsuppfattning om de inte blir accepterade av det svenska samhället. Resultatet visar att man söker sig till andra invandrarungdomar för att känna en större gemenskap om man känner sig annorlunda och inte väl respekterad/accepterad i det svenska samhället. Dessa ungdomar uttrycker att deras dröm är att bygga ett samhälle i Sverige där alla ses framförallt som människor och kan få lika möjligheter och lika plats oavsett deras etnicitet och deras bakgrund. (Rojas 2001, s. 17-18).

Ålund (1997) menar att dessa ungdomar i ytterområdena lever i en värld där de är kluvna i identitet och att de inte betraktas att höra hemma. Om individen blir kluven mellan två identiteter blir det svårt att veta när man ska vara vem enligt henne.

Deniz & Perdikaris (2000) forskning visar att invandrarungdomar strävar efter att skapa en förening av sin kultur och den svenska kulturen och ta det bästa i varje kultur. De yngre är födda i Sverige och de äldre i hemlandet. Studiens ena hypotes är att assyriska ungdomar upplever en kluven identitet på grund av deras situation mellan två kulturer, vilket ger de en otrygghetskänsla. Andra hypotesen i studien är att de svenskfödda ungdomarna har en mindre stabil grundformad identitet än de äldre som har upplevt sin primära socialisation i hemlandet. Men resultaten visar på annat. Studien visar att de äldre ungdomarnas föräldrar har svårare att acceptera den svenska kulturen. De trivs mindre, vill tillbaka till hemlandet, har mindre kunskaper om sina barns livsvillkor och därmed mindre förmåga att hjälpa sina barn och förstå den än yngre ungdomars föräldrar. Med detta menas att de som i högre grad är integrerade i samhället, har bättre kunskap om både svenska språket och det svenska samhället och därmed större förståelse för sina barn. (Deniz & Perdikaris 2000, s. 216).

2.2. Diskriminering och segregering

Två faktorer som enligt dessa studier kan påverka invandrarungdoms situation negativt, är diskriminering och segregering. När det gäller diskriminering, pekar Ålund (1997) på de invandrarungdomar som söker jobb i Stockholm, där prövas deras svenskhet som oftast förbinds med deras kultur, utbildning och språk. Denna behandling kan i sin tur bidra till framväxten av ett delat samhälle, menar hon. När det gäller lörens nivå på arbetsmarknaden hade enligt Ålund invandrarna lägre lön per timme än en icke invandrare i början av 1990-talet. Den omedelbara livsvärldens spänningar och upplevelser av ojämlikheter och utanförskap gör tillvaron särskilt konfliktladdad för invandrarungdomar. Denna studie visar att rasism och diskriminering är mer vanligt inträffande än vad man tror. (Ålund 1997, s. 184).

De ungdomar som undersöks av Rojas (2001), menar att rasism och diskriminering är allmänt i Sverige. Alltså blir de utpekade av svenskar på grund av att de ser annorlunda ut. De tycker även att utanförskapet generellt beror på rädsla för de främmande, vilket skapar fördomar och diskriminering. Detta, enligt studien, kan i sin tur grunda sig på brist på information eller okunskap om invandrarna och deras bakgrund i det svenska samhället.

Integrationsverkets rapportserie (2000:6) visar att dem segregerade bostadsområden påverkar invandrarungdomars situation negativt. Enligt denna rapport är de flesta vuxna invandrare och arbetslösa där ungdomarna inte har positiva förebilder. I dessa bostadsområdet har ungdomar inte kontakt med det svenska språket vilket leder till bristande språkkunskaper. Detta kan leda till att eleverna inte kan tillgodogöra sig undervisningen, trots att de har fötts i Sverige. Många barn har föräldrar med låg utbildning och har språkproblem vilket i sin tur medför att barnen inte kan få samma stöd med sina hemläxor jämfört med sina skolkamrater. På grund av dessa problem mådde flickorna dåligt och ville flytta hemifrån. Brist på svensk kunskaper i segregerade bostadsområden kan också leda ungdomar till utanförskap. Skolan är för de flesta barn den enda platsen där ungdomarna pratar svenska. Föräldrarnas utbildningsnivå, tradition, kultur och religion och även deras omställning från stad eller landsbygd spelar en viktig roll för flickornas utbildningsmöjligheter. (Integrationsverkets rapportserie, 2000:6, s. 20-21).

2.3. Familjerelationer och kultur

Yazgan (1983) upptäcker i sin forskning att flickornas beteende beror på föräldrarnas ursprungsförhållanden. Studien visar att flickors ansvar blir mera inom familjen när de blir äldre. De ska ägna en del av sin tid till hushållsarbete, städning och barnvakt för småsyskon, vilket ibland orsakar att de inte orkar med sina arbetsuppgifter i skolan. När det gäller fritid

och umgänge med kamrater ansåg majoriteten av flickorna att de var för strängt hållna hemma och de inte t.ex. fick sminka sig som sina svenska skolkamrater. Umgänge med killar innan äktenskap var förbjudet för dessa flickor p.g.a. deras religion då detta kan leda till förtal och de fick dåligt rykte. (Yazgan 1983, s.31-40).

Integrationsverket rapportserie (2000:6) diskuterar den svårighet som unga invandrarkvinnor upplever med sina familjer och även släktingar och andra som känner varandra. Dessa områden enligt rapporten liknar byar där alla känner- och kontrollerar varandra. I dessa områden bor många landsmän som t.ex. kan ifrågasätta flickornas klädsel eller deras umgänge med andra ungdomar. Detta medför att föräldrarna begränsar sina flickors frihet, då de är rädda för att flickorna kan få dåligt rykte. Många av dessa flickor tvingas gifta sig i tidig ålder. Dessa händelser kan i sin tur ha negativa konsekvenser på flickornas hälsa, deras självförtroende, identitet och integration. De svårigheter som flickorna med utländsk bakgrund upplever, orsakar även kulturkonflikter inom deras familjer, vilket gör att flickorna söker stöd hos myndigheter för att flytta hemifrån. Resultaten visar också att många flickor inte vågar söka stöd hos myndigheter eller flytta hemifrån trots att de behöver hjälp. Anledningen till detta är att om flickorna meddelade sin situation eller flyttade hemifrån, riskerar de att tappa kontakten med sina föräldrar, vilket kan isolera dem i samhället.

2.4. Andra generationen

Yazgan (1983) visar i sin forskning att andra generationen har relativt högre utbildning än första generationen och de siktar på arbeten som kräver yrkesutbildning som t.ex. lärare, hårfrisörska och barnsköterska, medan den första generationen blir mer servicearbetare och har oftast lågavlönade jobb som diskning och städning. Första generationen har bevarat ursprungskulturens normer och värderingar i sitt beteende mer än andra generationen. Föräldrars umgängesmönster och fritidsaktiviteter liknar i stor utsträckning den patriarkaliska storfamilj som tillskrivs Islam enligt Yazgan. Den andra generationen befinner sig i en konfliktsituation där de påverkas av två olika samhällen och normsystem. Enligt detta styrs flickornas beteende av de turkiska traditionella normerna på vissa områden som kamratumgänge, framtidsplaner och fritidsaktiviteter trots att deras attityder tenderar att följa det svenska samhällets normer och värderingar. (Yazgan 1983, s. 50-52).

Deniz & Perdikaris (2000) jämför första och andra generationen och menar att de äldre ungdomarnas livssituation är mer konfliktfylld än de yngres. Med detta menas att de yngre har lättare att integreras i båda kulturerna. Alltså är de äldre ungdomarnas livssituation mer

konfliktfylld än de yngres. De har genomgått sin primära socialisation och fått sin första grundläggande identitet formad i hemlandet. Därmed har de det svårare att integreras i båda kulturerna vilket stödjer första hypotesen om kluvenhet. Studien visar vidare att de yngre, som växt upp i Sverige från spädbarnsålder, kan ta till sig de båda kulturer på ett naturligt sätt. De har genomgått den primära socialisationen i både den svenska och den assyriska kulturen. Detta hjälper de yngre ungdomarna att uppleva mindre svårigheter och konflikter mellan två kulturer än vad de äldre gör. Detta resultat visar att den andra hypotesen motsäger verkligheten. Alltså har den yngre generationen yngre föräldrar, som har bott längre i Sverige. Detta hjälpte båda de yngre föräldrarna och ungdomarna till en större förståelse för båda kulturerna och dess värderingar, vilket i sin tur har bidragit till integrering med det svenska samhället.

3. TEORETISKA PERSPEKTIV

I detta kapitel redogör jag för de teoretiska perspektiv, vilka jag kommer att använda mig av i mitt analyskapitel. Jag har lagt upp det på så vis att jag presenterar det teoretiska perspektivet i fem olika teman. Dessa teman är: integration och identitet, traditionella familjer och tvärkulturella möten, den andra generationen, diskriminering och rasism och fritidens betydelse. Det har jag i första hand gjort på grund av uppsatsens syfte och frågeställningar. En annan anledning för dessa teman är att andra generationens ungdomar upplever många svårigheter i dessa områden och att alla dessa områden är värdefulla när det gäller andra generationens upplevelse av svårigheterna mellan två kulturer.

3.1. Integration och identitet

Integration enligt Bunar (2003, s. 9) är att föra olika delar samman till en helhet. Integrationen av invandrare har under tiden skapat mycket debatt i det svenska samhället. Med integration som en process enligt Riksdagspropositionen (1998, s. 23) menas en sammanhållning av olika delar eller grupper till en större helhet. Enligt propositionen måste integration handla om möjligheterna att ingå i en större helhet utan att behöva göra våld på sin kulturella och etniska identitet. Integration enligt Integrationsrådet (1999) är både en individuell och en samhällsprocess. Alltså bör man som individ välja hur mycket man själv vill integrera sig med majoriteten i samhället och att samhället ska möjliggöra denna integrering. Ahokas (2010, s. 8-9) skriver att fenomenet ”integration” betraktas i första hand vara invandranpassning till majoritetens kultur genom att i olika åtgärder bl. a att lära sig språk, utbildning och arbete,

medan integration är en tvåvägsprocess med ömsesidigt tillmötesgående från både invandrarnas och från värdlandsinvånarnas sida. Mottagande samhällen ska välkomna invandrare och förse dem med möjligheter, så att de kan ta till sig landets språk, grundläggande värderingar och traditionella seder och bruk. Invandrare måste också å sin sida visa att de är villiga att bli en del av det mottagande samhället.

Identitet⁵ enligt Stigendal (1999, s. 140) m.fl. handlar om hur man ser på sig själva i förhållande till sin omgivning. Ahmadi (2003, s. 19) menar också att identiteten formas utifrån individens egenskaper och handlingar men också i samspel med omgivningens uppfattning om personen och den spegelbild som skickas tillbaka samt det mottagande personerna ger den. Ahmadi menar att svenska ungdomar och ungdomar med invandrarbakgrund tillskrivs eller identifieras på grund av hur de ses. Alltså, om individen ses som svensk eller utländsk kan detta också forma individens syn på sig själv och på sin omgivning. Problemet med denna syn på identitet, enligt Ahmadi (2003), är att den kan bli stigmatiserande och detta kan i sin tur påverka individen för att bara se sig själva genom andra människors glasögon. Ahmadi menar också att om invandrarungdomar definieras i relation till den negativa stämpel som invandring oftast representerar, kan det bygga upp en gräns mellan de och andra svenska ungdomar och som kan försvåra deras försök för att hitta samma goda plats i samhället som svenska ungdomar har.

Enligt Addo (2003) finns det många ungdomar som upplever en blandad miljö som inte har samma tro, ålder, kön, etnicitet etc. Då formas och konstrueras en ny etnicitet med ett nytt tankesätt där de inte behöver vara invandrare eller svensk utan hamnar i ett "mitten mellan" och bildar nya grupper där de definierar sig "som lite svensk lite utländsk".

Allwood & Franzén (2000) hävdar att uppfattningen om den kulturella identitetens betydelse i vår tid har stor relevans för synen på integration. I dagens samhälle är integration en känsla av samhörighet och tillhörighet om en bestämd situation i en given tid. Identitet och integration har ett direkt samband med varandra. För att kunna integreras måste individen få en viss uppfattning om det sammanhang i vilket integrationen ska ske. *"Integration kan vara ett möjlighetsprojekt om vi låter bli att utgå från den kulturella identitetens oändlighet och istället betonar varje individs subjektiva självidentifikation."* (ibid, s. 176). Detta gäller såväl medlemmar av majoritetssamhället som minoriteterna. När samhörigheten inte baseras på en specifik kulturell identitet utan betraktas som flyktig, valbar eller föränderlig är det lättare att

---

⁵Identitet som ett begrepp enligt svenskt lexikon (lexin på nätet) betyder vem eller vad någon eller något är. (<http://lexin2.nada.kth.se/lexin/>).

låta sig integreras med varandra. Då försvinner även rädslan för assimilering eftersom det inte finns beständighet i att assimileras i. (Allwood & Franzén 2000, s. 175-176).

Sammanfattningsvis kan man säga att integration är en process där olika möjligheter och åtgärder sammanhålls av olika individer och grupper i en större helhet. Processen är en ömsesidigt tillmötesgående både från invandrare och från värdlandsinvånarens sida där mottagande samhället välkomnar invandrare genom att utrusta dem med möjligheter för att bekanta sig med landets språk, grundläggande värderingar, utbildning, arbete etc. Invandrare ska, å sin sida också visa att de är villiga att bli en del av det mottagande samhället. Identitet och integration har ett direkt samband med varandra. Identitet handlar om hur man ser på sig själv i förhållande till sin omgivning. Om svenska ungdomar och ungdomar med invandrarbakgrund identifieras pga. hur de ses, alltså identifieras som svensk eller utländsk kan detta också forma individens syn på sig själv och på sin omgivning. Enligt detta kan samhörigheten inte baseras på en specifik kulturell identitet utan betraktas som flyktig, valbar och föränderlig. Då blir det lättare att låta sig integreras med varandra.

3.2. Traditionella familjer och tvärkulturella möten

Allwood & Franzén (2000) diskuterar tvärkulturella möten och beskriver att människor som växer upp under olika förhållanden, skiljer sig både vad gäller den förståelse för sin omvärld och sig själv å ena sidan och vad gäller de olika färdigheterna som de utvecklar å andra sidan. Detta kan i sin tur skapa olika svårigheter för relationer mellan människor med olika bakgrund. Alltså, kan en person som emigrerar till ett annat land, möta människor med en annan livssyn och en annan förståelse av omvärlden. Detta kan innebära att mötet med människor som kommer från andra samhällen och kulturer⁶ lätt kan skapa missuppfattningar och missförstånd, samtidigt som möjligheter till kreativa samtal och utvecklingar försvåras.

Franzén (2001) diskuterar svårigheter av familjemönstret hos tonåringar som växer upp i ett annat land än föräldrarna vuxit upp i. Hon menar att många av dessa ungdomar tycker sig leva mitt emellan kulturerna i form av ett dubbelliv, där de spelar en roll i hemmet och en annan ute i samhället. Men, Goldstein (1995, s. 59), hävdar, att växa upp i en invandramiljö i Sverige inte nödvändigtvis behöver innebära en valsituation mellan den ena eller andra identiteten. Man kan tillhöra en tredje identitet utan att det innebär en konflikt. Problemet uppstår om människor tvingas välja bort eller dölja någon del av sin identitet.

---

⁶ *Kultur* enligt Ahmadi (1998, s. 174) är summan av de normer och traditioner som bestäms och utvecklas av folkgruppens värderingar eller nation.

Enligt Allwood & Franzén (2000) ses familjen i många kulturer som överordnad individen och individen ser sig själv som familjemedlem. Konflikterna är starkare kring flickorna. En anledning är att det t.ex. i Medelhavs- och Mellanösternkulturer är viktigt att flickor inte ska fördjupa sin kontakt med killar eller ha sex innan äktenskapet. En viktig faktor, som ibland kan försvåra integrering av traditionella familjer, är religionen (islam). Islam lägger mycket stor vikt när det gäller relationen mellan individer och deras plikt i familjen. Att gifta sig och bilda familj är i princip en helig plikt enligt islam, och genom att gifta sig fullgör man halva sin religion. (Allwood & Franzén 2000, s. 228)

När det gäller relationen mellan familjemedlemmar, betonas i Sverige och bland svenska familjer vikten av att vara överens. Alltså är det viktigt att de vuxna kommer överens i viktiga frågor t.ex. om hur barnen ska uppfostras. Föräldrarna vill också vara överens med sina barn om hur olika saker ska gå till och försöker förklara och argumentera så att barnen ska ta till sig deras synpunkter, medan t.ex. iranska föräldrar använder mer auktoritära metoder, som hot eller fysisk bestraffning. (Broberg 1996; Allwood & Franzén, 2000).

Jämställdhet och rättvisa, i betydelsen av lika mänskliga värden är ett centralt begrepp i dagens svenska kärnfamiljer. Föräldrar är noga med att syskon behandlas rättvist och barnen är ofta snara att ta efter. Men när det gäller att beskriva maktfördelningen i familjen i Mellanöstern är nyckelbegreppet *ansvar* och *respekt*. Alltså, de som är äldre, klokare och kan bidra till att försörja familjen som är beroende av dem. De ansvariga är därför värda respekt. Även syskon emellan formas ofta relationerna på detta sätt. De äldre systrarna tar hand om små barnen, som är deras ansvar, och de små barnen måste lyda sina äldre syskon lika väl som sin pappa och mamma och de andra vuxna i familjen. Om någon familjemedlem bryter normer eller lagar drabbar skammen hela familjen. Det innebär att hela familjen aktivt värnar om varandras beteende för att inte familjens heder ska drabbas. Men i den svenska kulturen ses den enskilde som ansvarig för sina handlingar, alltså familjen ses inte som ansvarig om en vuxen begår fel och barn över 15 år är straffmyndiga, dvs. ansvarig för sina egna handlingar. (Allwood & Franzén 2000, s. 131-134).

Sammanfattningsvis kan man säga att människor med olika kulturer från andra samhällen har olika livssyn och förståelse av omvärlden. De har även olika familjemönster med olika familjestrukturer och olika religioner. Dessa olikheter kan skapa missuppfattningar och missförstånd, samtidigt som möjligheter till kreativa samtal och utvecklingar skapas. Men, förändringar av värderingar och roller som individer i det nya landet spelar, kan leda till en stor identitetskris i form av konflikter med maktutövning inom invandrarfamiljer.

3.3. Den andra generationen⁷

De barn som växer upp i Sverige kommer att ta intryck av svensk kultur och svenska sedvänjor vilket innebär att barnen och framför allt flickorna i många fall önskar en förändring. Flickornas önsknings om att vara med kamraterna, att kunna gå till badhuset eller att följa med på klassfesten innebär ofta en kraftfull utmaning av de förväntningar som föräldrarna har för hur en bra flicka ska vara. Medan kamraterna och samhället signalerar att flickorna bör bryta upp och leva sina liv som de svenska ungdomarna gör, förväntar föräldrarna sig att de fortsätter att lyda och leva i familjen. Då hamnar de mitt i den konflikt som finns mellan synen på individen i den svenska kulturen och Mellanösternkulturen som bygger på utvidgade familjer. (Allwood & Franzén 2000, s. 137-139).

Sammanfattningsvis kan man säga, att de som betraktas som andra generationen utvecklas i ett land (Sverige) som för deras föräldrar är det nytt. Dessa barn och ungdomar växer också upp med svenska språket och svenska kulturen. Då följer barnen landets kultur och värderingar, vilket kan skapa krock med familjens kultur. Med andra ord hamnar de mitt i den konflikt som finns mellan synen på individen i den svenska kulturen byggd på kärnfamiljer och föräldrars kultur som bygger på utvidgade familjer.

3.4. Diskriminering och rasism⁸

Ett samhälle som inte förmår att eliminera rasism och diskriminering misslyckas också med integrationen (Kamali, M. SOU 2006, s. 19). Förekomsten av diskriminering i ett samhälle utgör ett allvarligt socialt problem för dem som drabbas och den utgör en stor kostnad för samhället i och med att alla människors möjligheter att bidra till den gemensamma samhällsnyttan inte kan utnyttjas helt och hållet. (Westin, i Allwood & Franzén 2000, s. 304-305). Diskriminering som fenomen betecknar behandling eller bemötande enligt Westin. Det kan också avse beslut som fattas eller som regler som instiftas eller följs i konkreta situationer.

---

⁷ Med *den andra generationen* menas den som är födda i det nya landet eller var liten vid ankomsten. Detta innebär att alla kontakter med andra, utvecklas i det nya landet utan de kontakter som barnet har med sina föräldrar och syskon. (Franzén, 2001).

⁸ *Diskriminering och rasism*: Att diskriminera betyder att göra åtskillnad mellan olika typer av människor. Diskriminering innebär ett avsteg från principen att lika fall ska behandlas lika. Alltså diskriminering har karaktär av händelser och handlingar, där finns en avsikt för särbehandling. Men rasism som ett begrepp betecknar en ideologi som står för idéer som rättfärdigar och försvarar särbehandling av människor, som kategoriseras efter speciella grunder. Som ideologi kan rasism innefatta diskriminering, men diskriminerande handlingar är inte alltid uttryck för ideologisk rasism. (Westin, i Allwood & Franzén 2000, s. 304-305).

Den kända utredaren Kamali, M. som presenterade sin och sina medarbetares utredning om makt och integration hösten 2005, uppfattar den ökande segregationen som ”strukturell diskriminering”, vilken är oroande. Kamali påstår att diskriminering i arbetslivet, i bostadsområden och ojämnt fördelade samhällsresurser är bland de viktigaste orsakerna till en alltmer fördjupad uppdelning mellan ett ”vi” och ett ”dem”. Segregationens orsaker bör därför sökas i första hand på annat håll än hos de segregerade grupperna. (Kamali i Arnstberg 2008, s. 88). Med begreppet strukturell segregation pekar han på konsekvenserna av rasism, som ligger inbäddad i massmedias rapportering, inom politiken, juridiken och utbildningssystemet. Den kan tilläggas en segregation som begrepp dels syftar på ett tillstånd, dels på den process som leder till åtskillnad mellan olika befolkningsgrupper. Kamalis rapport kritiseras här av Arnstberg för han menar att rasismen är ett samhällsproblem av första rangen också i Sverige går inte förneka, men denna uppfattning om en förödande rasism är inte helt lätt att förstå, med tanke på hur många som söker sig till Sverige (Arnstberg 2008, s.89).

Sammanfattningsvis kan sägas, att rasism och diskriminering kan drabba olika invandrargrupper bland annat invandrarungdomar. Detta kan i sin tur försvåra integrering av dem, medan jämlikhet och lika möjligheter kan hjälpa till samhörighet och sammanhållning vilket leder till integration. Om rasism som ideologi och diskriminering som ett generellt socialt problem omfattar olika sfärer som utbildningssystemet, politiken, juridiken och massmedias rapportering, leder till en strukturell segregation vilket kan försvåra integrationen.

3.5. Fritidens betydelse⁹

Fritid har under lång tid fungerat som en arena mellan familj och andra grundade institutioner i samhället. Den har gjort fritiden till en form av privatsfär i förhållande till lönearbetet och till en form av offentlighet i förhållande till politiska institutioner. Avkoppling och rekreation, liksom fostran, förkovran, bildning har de blivit de typiska värdena på denna arena och skapat normer som individen har kunnat använda i identitets- och socialiseringsprocessen och i sitt självförverkligande (Kihlström & Roos i Berggren 2000, s. 240).

Idrott är en typ av fritidssysselsättning som kan spela en stor roll för ungdomarnas samhällsutveckling. Idrottsligt utbyte mellan grupper av människor med olika bakgrund berikar vårt samhälle. Genom att idrotten är gränslös kan den via de lokala föreningarna underlätta för nyanlända och andra med utländsk bakgrund att integreras i det svenska

---

⁹ *Fritid* innebär den del av dygnet och/eller veckan som inte uppfattas av arbete, måltider eller sömn. (Nationalencyklopedin, 2007a, Tillgänglig i ne.se 2007-11-02, nu är tillgänglig i: idrottsforum.org/reviews/items/frakri_bramham-caudwell.html).

samhället. Människor med olika etnisk och kulturell bakgrund kan med idrottsgemenskapen som utgångspunkt lära känna varandra samt respektera och förstå varandras värderingar därför att idrottens språk är universellt (Regeringens proposition 1998/99:107.s.18).

Enligt Ålund (1997) har invandrarungdomars utanförskap i samhället berott på att de är bosatta i områden där majoriteten av de boende kommer från andra kulturer. Enligt detta har segregationen i Sverige resulterat i att många invandrarungdomar blivit avgränsade till sina bostadsområden och det har medfört att de skapar ett kollektiv med andra invandrare. De har därför brister i kontakten med resten av samhället. Kulturella uttryck som musik och konst blir därför extra viktiga fritidsaktiviteter där invandrarna får tillfälle att uttrycka sig. Att dessa ungdomar mer engageras av fritidsgårdarna och att låta dem bli verksamma inom t.ex. musikaliska framträdanden medför att deras situation förmedlas till resten av samhället. Segregations mönster kan på så sätt elimineras (Nilsson 2000, kapital 14).

Sammanfattningsvis kan man säga, att genom olika fritidsaktiviteter får ungdomar olika möjligheter att bli delaktiga och integrerade i det svenska samhället. Idrott, musik och andra typer av kulturella uttryck som t.ex. konst är extra viktiga fritidsaktiviteter där barn och ungdomar får tillfälle att uttrycka sig och medför det att deras situation förmedlas till resten av samhället.

3.6. Sammanfattning av teoretiska perspektiv

Jag har presenterat det teoretiska perspektivet i fem olika teman. Dessa är identitet och integration, den andra generationen, traditionella familjer och tvärkulturella möten, diskriminering och rasism och fritidens betydelse. Det har jag gjort för att andra generationens ungdomar upplever större svårigheter på dessa områden och alla dessa områden är värdefulla när det gäller andra generationens upplevelse av svårigheter mellan två kulturer.

Integration är en process där man genom olika möjligheter och åtgärder sammanhåller olika individer och grupper i en större helhet. Processen är ett ömsesidigt tillmötesgående både från invandrare och från värdlandsinvånarnas sida där det mottagande samhället välkomnar invandrare genom att ge dem möjligheter att bekanta sig med landets språk, grundläggande värderingar, utbildning, arbete etc. Invandrare ska också å sin sida visa att de är villiga att bli en del av det mottagande samhället. Rasism och diskriminering är de negativa faktorer som kan drabba olika invandrargrupper och försvårar integrering av dem, medan jämlikhet och lika möjligheter eller lika behandlingar kan hjälpa till integration och sammanhållning.

De människor och familjer som kommer från andra samhällen, har olika livssyn och förståelse av omvärlden. Detta kan skapa missuppfattningar och missförstånd, samtidigt som möjligheter till kreativa samtal och utvecklingar försvåras. Förändring av traditionella värderingar och den roll som individer och speciellt ungdomar av andra generationen spelar i det nya landet, kan leda till en stor identitetskris som visar sig i form av olika konflikter med maktutövning inom invandrarfamiljer. Om samhörigheten inte baseras på en specifik kulturell identitet utan betraktas som flyktig, valbar och föränderlig, blir det lättare att låta sig integreras med varandra. Fritid spelar en viktig roll för ungdomsintegrering. Genom olika fritidsaktiviteter för ungdomar skapas möjligheter för dem att bli delaktiga och integrerade i det svenska samhället. Idrott, musik och andra typer av kulturella uttryck som t.ex. konst är särskilt viktiga fritidsaktiviteter där invandrarna får tillfälle att uttrycka sig och medför att deras situation förmedlas till resten av samhället.

4. METOD

En metod är, enligt Hellevik (1984, s. 1), ett tillvägagångssätt, ett hjälpmedel som användes för att lösa problem och komma fram till ny kunskap. Jag har valt att använda mig av den kvalitativa metoden utifrån studiens syfte och frågeställningar. En kvalitativ studie enligt Bryman (2001, s. 250) bygger på en forskningsstrategi där tonvikten oftare ligger på ord än på kvantifiering vid insamling av data. Mitt syfte här är att förstå, beskriva och analysera hur unga kvinnor med kurdisk flyktningbakgrund upplever integrationsprocessen i det svenska samhället. Intervju är en metod för datainsamling där information inhämtas genom att en intervjuare ställer frågor till dessa personer. Dessa personernas svar och uttalanden är således en intervjuundersöknings rådata (Lundahl & Skärvad 1999, s. 155-116). Genom fyra fenomenologiska strategier har jag genomfört min undersökning. Dessa strategier kommer i 5.2. Jag har använt tematisk strukturerade intervjuer för min undersökning. Syftet med den kvalitativa forskningsintervjun enligt Kvale (1997) är att förstå ämnen från de intervjuade personernas livsvärld ur eget perspektiv.

4.1. Kvalitativ forskningsansats

Som jag har ovan beskrivit, använder jag den kvalitativa metoden på grund av min forsknings syfte och frågeställningar. Kvalitativa undersökningar kännetecknas av att undersökaren försöker förstå hur människor upplever sig själv, sin tillvaro, sin omgivning och överhuvudtaget det sammanhang i vilket de ingår. (Lundahl och Skärvad 1999, s. 101).

Studien bygger på en forskningsstrategi där tonvikten mera ligger på ord än på kvantifiering vid insamling och analys av data. Metoden betonar i huvudsak ett induktivt synsätt på relationen mellan teori och forskning där tyngden läggs på generering av teorier. (Bryman 2001, s. 35 och 249). Studieobjektet hos de kvalitativa undersökningarna är individer, grupper av individer och deras livsvärld.

De viktigaste stegen i en kvalitativ undersökning enligt Bryman (2001) är: 1. Generella frågeställningar (forskningsfrågor), 2. Val av relevanta platser och undersökningsspersoner, 3. Insamling av relevanta data, 4. Tolkning av data, 5. Begreppsligt och teoretiskt arbete, specificering av frågeställningarna respektive insamling av ytterligare data och 6. Att skriva forskningsrapporten. Trots dessa egenskaper kritiseras modellen för dess osäkra generaliserbarhet. Kritikerna menar att kvalitativa forskningsresultat är svåra att generalisera utöver den situation i vilken de producerades, då kvalitativa forskare genomför deltagande observationer eller gör ostrukturerade intervjuer med ett lite antal individer i en viss organisation eller i ett visst bostadsområde. Därmed menar kritikerna att det är omöjligt att generalisera resultaten till andra miljöer (Bryman 2001, s. 270).

Kvale (1997) menar också att metoden inte är en statistisk modell, vilken kan ifrågasätta validitet av informationens vetenskaplighet. Samtidigt hävdas ofta att den kvantitativa forskningsintervjun saknar objektivitet, särskilt beroende på det mänskliga samspel som är en väsentlig del av intervjusituationen (Kvale 1997, s. 60-66). Resultaten från den kvalitativa forskningen ska istället generaliseras till teori och inte till populationer. Det är den bindande kraften i det teoretiska tänkandet och inte statistiska kriterier som är det avgörande när generaliserbarheten i resultaten från en kvalitativ undersökning diskuteras. (Bryman 2001, s. 271, och, Mitchell 1983, s. 207).

4.2. Fenomenologi

Fenomenologi är en kunskapsteoretisk riktning som utvecklades av Edmund Husserl. Hans fenomenologi kom att lägga tyngdpunkten vid att förstå människans upplevelser, och han utvecklade en filosofisk metod som syftar till att på ett beskrivande sätt förstå vad en upplevelse är. Metoden innebär att vi ska tänka bort, i betydelsen inte använda oss av olika typer av antaganden som vi normalt gör. Vi skall på detta sätt nå en upplevelse som inte är påverkad av tveksamma bakgrundsantaganden och sedan beskriva denna upplevelse. Husserl menar att de tveksamma antaganden vi normalt tar för givna skulle sättas inom parantes, vilket innebär att vi inte skall använda dem som utgångspunkt när vi analyserar och beskriver våra upplevelser. Ämnesområdet fenomenologi handlar om förståelse av fenomen. Med

fenomen menas det som finns tillgängligt för oss, med andra ord det som vi har tillgång till genom vad vi upplever (Allwood & Erikson 2010, s. 75-78).

Det är klart att man kan undersöka ämnet genom hermeneutiska metoden eller grundteori och även andra kvalitativa forskningsmetoder. Men att man undersöka upplevelsen av ett fenomen bl.a. fenomenet ”att leva mellan två kulturer”, unga kvinnors upplevelse mellan den kurdiska- och svenska kulturen och att uppleva sin identitet och integration som invandrare i Sverige. Det utgör fenomenet som kan illustrera omgivningen av unga flickor med en kurdisk bakgrund, vilket innebär att den här typen av unga kurder i Sverige upplever bl. a. sin etnicitet som invandrare å ena sidan och sitt genus som unga flickor å den andra. Då behöver man den metod som bäst bidrar till förståelse av fenomenet. Det undersöks genom intervjuer där informanterna besvarar strukturerade frågor om sin bakgrund och om att hur de upplever sin identitet, familjeförhållande och fritid och vad dessa fenomen innebär för dem som unga flickor med en kurdisk bakgrund i det svenska samhället.

Det som jag skulle påpeka är att det som jag har gjort har en fenomenologisk ansats, vilket betyder att jag inte nödvändigtvis till punkt och pricka och i absolut mening följer protokollet för hur man ska göra en fenomenologisk undersökning. Exempelvis har jag redogjort för tidigare forskning innan metoden, vilken inte förespråkas av vissa fenomenologiska företrädare. Jag har också delvis tolkat dem (respondenterna) på ett sätt som går utanför deras "bokstavliga" uttalanden. Något som inte är helt godkänt enligt den fenomenologiska agendan. Vi kan sammanfattningsvis säga att jag följer en mainstream (Kvale 1997) för den kvalitativa metoden, men med vissa fenomenologiska inslag.

För att kunna förenkla metoden och slippa den parentesregel som Hussrel ställer för analysen, använder jag Giorgis strategi som består av fyra steg. Denna undersökning genomförs med hjälp av de fyra fenomenologiska stegen som ställts upp av Amedeo Giorgis. Enligt Giorgis fenomenologi är syftet med en empirisk fenomenologisk forskning att finna gemensamma drag i människors upplevelser av vardagliga fenomen såsom lärande eller vänskap. Hans fenomenologiska metod har fyra steg och utgör den analys av data som forskaren genomför efter att denne samlat in sina informanternas beskrivningar av fenomenet ifråga. Det första steget är att forskaren försöker få förståelse för helheten i materialet genom upprepad genomläsning av utskrifterna av deltagarnas berättelser om den aktuella typen av upplevelser. I det andra steget skall man isolera meningsenheter. En meningsenhet utgörs i detta sammanhang ett tema eller en isolerbar del av berättelsen, där denna del uttrycker en aspekt av innebörden av det man studerar. Genom meningsenheten får forskaren sedan en grund för kategorisering av materialet. I det tredje steget skall meningsenheterna beskrivas

med ett mer forskningsinriktat och neutraliserat språk. Detta ger grunden till att finna de gemensamma dragen i informanternas berättelser för att göra dem mer jämförbara. Det fjärde och sista steget är att göra en förening av meningsenheterna från alla de enskilda deltagarna. Resultatet blir alltså en syntes, eller sammanslagning, av de olika informanternas individuella upplevelser och utgör den generella beskrivningen av fenomenet ifråga, vilket är studiens mål (Allwood & Erikson 2010, s. 86-90).

4.3. Tematisk strukturerade kvalitativa intervjuer

Genom tematisering enligt Kvale (1997) formulerar man undersökningens syfte och beskriver ämnet för undersökningen innan intervjuandet börjar. Tematisering på ett annat ord syftar på den teoretiska analysen av det tema som ska undersökas och formuleringen av forskningsfrågorna. (Kvale 1997, s. 83-84). Då har jag tematiserat mina frågor i intervjun runt följande tema:

Intervjudeltagarnas bakgrund är ett tema där jag frågar om deltagarnas ålder och om att hur länge de bott i Sverige, var de är födda och uppväxta, och vissa frågor om deras familjebakgrund. Andra temat handlar om deltagarnas familjeförhållanden och kultur. Här frågar jag om att hur deras familj ser ut och hur mycket deras familjer har kontakt med svenskar, även vissa frågor om kultur och att vad kulturen innebär för intervjudeltagarna. Tredje temat handlar om deltagarnas fritid och kommunikation. Där frågar jag vilka fritidsintressen respondenterna har, deras möjligheter/hinder för fritidsutövande, och om deras kommunikation med båda svenskar och invandrare på deras fritid. Sista temat omfattar frågor om identitet och integration där jag frågar hur deltagarna identifierar sig själva, och i vilka situationer de känner sig som kurd eller svensk. De andra frågor i det här temat handlar om integration och bl.a. om vad integration innebär för deltagarna och vilka hinder och möjligheter det finns för dem angående integration i det svenska samhället etc.

4.4. Urval

Som urval kommer jag att använda bekvämlighetsurval. Ett bekvämlighetsurval enligt Hartman (2004) innebär de individer som finns tillgängliga för forskaren. Urvalet kan göras på olika sätt. Man kan exempelvis välja människor ur den egna bekantskapskretsen, eller kontakta människor man träffar ”på gatan”. Dessa personer blir i mitt fall en grupp unga kvinnor från andra generation med kurdisk flyktningbakgrund. De är 7 studenter mellan 16-24 år som bor i Västerås. Det som jag skulle påpeka om deras flyktning- eller politiska bakgrund

är att jag själva inte hade planerat att de skulle ha politisk bakgrund utan jag har upptäckt detta efter det att jag intervjuade alla dessa unga kvinnor.

Dessa personer har jag valt mellan de familjer som mina kamrater känner i Västerås. Det är kanske inte bästa urval som ska väljas, men jag har valt det på grund av de ekonomiska och tidsmässiga begränsningar som finns för sådana kvalitativa studier. Fördelen med denna urvalsmetod är naturligtvis dess enkelhet. Den är därför användbar i de fall man har begränsade resurser, både av ekonomisk och tidsmässigt art. Nackdelen med bekvämlighetsurval kan vara det att de ibland kan ha många drag gemensamt, som inte återfinns i hela populationen (Hartman 2004, s. 243-244).

4.4.1. Presentation av intervjupersoner

Här presenterar jag kortfattat uppsatsens respondenter. Vid presentationen ger jag dessa unga kvinnor fingerande kurdiska namn för att bevara den anonymitet som jag lovade i början av varje intervju. Det gemensamma för alla dessa unga kvinnor är att deras föräldrar kommer från Kurdistan/Iran men arbetade med kurdiska oppositionen i Kurdistan/Irak. De är alla studenter och tycker att utbildning är den bästa vägen för en ljusare framtid. Arin, Baran, Sana och Kani studerar på gymnasiet men Narin, Rupak och Yasa studerar på högskolan.

Arin är 16 år. Hon är född i Göteborg, men uppväxt till största delen i Västerås. Hon bor med sina föräldrar och sin lillebror i Västerås. Hennes föräldrar kom till Sverige 1994. De utbildade sig till civilingenjörer i Sverige och har jobb. Arin tror inte att de flyttar tillbaka för de har det bra här. Hon tycker att hennes familj känner till den svenska kulturen väl för de har bott i Sverige så länge. Hon ser positivt på sin framtid och försöker se framtiden så ljus som möjligt och full av möjligheter.

Baran är 16 år och har bott i Sverige i 13 år. Han bor med sin familj i Västerås. Hennes föräldrar kom till Sverige 1997. De har en stor familj som består av tio personer. En av dem bor kvar i Kurdistan, men de andra bor i Sverige. Hennes föräldrar har funderat på att åka tillbaka till hemlandet när hon fyller 18 år. De drömmer att få dö och begravas i Kurdistan, men hon har inga planer på att flytta tillbaka. Hon ser en ljus framtid framför sig och vill utbilda sig till polis och sedan bilda familj och ser inga hinder att nå sina mål.

Sana är 16 år och har bott i Sverige i 12 år tillsammans med sin familj i Västerås. Hennes föräldrar kom till Sverige 1998. Hon har en stor familj som består av sex personer. De har funderat på att flytta tillbaka till hemlandet om det blir fred i Kurdistan. Hon ser en ljus framtid framför sig och vill utbilda sig till läkare och sedan bilda familj och ser inga hinder till sina mål.

Kani är 18 år och har bott i Sverige i 14 år med sin familj i Västerås. Hennes föräldrar kom till Sverige 1996. Hon lever med sina föräldrar och två yngre syskon. De har funderat på att flytta tillbaka till hemlandet om det blir fred i Kurdistan. Hon ser en ljus framtid framför sig med många utbildningsår och många nya möjligheter att ta del av.

Narin är 20 år. Hon har tillsammans med sin familj bott i Sverige i 16 år och bor nu i Västerås. Själv bor hon tidvis i Örebro, där hon studerar på universitet och pendlar mellan Örebro och Västerås. Hennes familj, som består av åtta personer, kom till Sverige 1994. Hennes föräldrar har funderat på att flytta tillbaka till hemlandet om stridigheterna i Kurdistan upphör, men inte hon och hennes syskon. Hon ser en ljus framtid framför sig med många framtidsmöjligheter och försöker bekämpa alla hinder för att nå sina mål.

Rupak är 21 år, och har med sin familj på sex personer bott i Sverige i 17 år. Hennes föräldrar kom till Sverige 1993. Hennes föräldrar känner hemlängtan och har funderat på att flytta tillbaka till hemlandet till skillnad mot Rupak och hennes syskon. Hon ser ljusst framtiden som ger henne goda framtidsmöjligheter för att nå sina mål.

Yasa är 24 år och har tillsammans med sin familj bott i Sverige och Västerås i 20 år. Själv bor hon delvis i Stockholm där hon studerar där på universitet och pendlar mellan Stockholm och Västerås. Hennes föräldrar kom till Sverige 1986. Hon har två yngre syskon som studerar på grundskolan. I likhet med sin familj vill hon återvända till Kurdistan om det blir fred där. Hon ser dock ljusst på framtiden.

4.5. Genomförande av datainsamling

Genom tematisk strukturerade kvalitativa intervjuer har jag undersökt integrationsprocessen av en grupp unga kurder i Västerås. En strukturerad intervju går ut på att en intervjuare ställer frågor till en respondent utifrån ett i förväg fastställt frågeschema. Målet är att kontexten för samtliga intervjuer ska vara densamma, och att säkerställa respondenternas svar ska kunna sammanställas på ett jämförbart sätt. Genom strukturerade intervjuer blir utfrågningen av respondenterna mer standardiserad, så att skillnaderna mellan de olika intervjuer blir så små som möjligt (Bryman 2001, s. 122-123).

Som jag har tidigare anfört, har jag som hjälpmedel skaffat en tematisk intervjuguide i fyra teman för att veta hur flickorna med kurdisk flykting bakgrund upplever fritid, umgänge, familjeförhållande, kultur, identitet och integration. Intervjuerna ägde rum under första veckan av november 2010 i två tillfällen. De genomfördes i ett rum i Västerås stadsbibliotek, vilket jag hade bokat för intervjuerna. Jag har intervjuat tre av dessa unga kvinnor den ena dagen och fyra av dem den andra dagen. Varje intervjutillfälle varade ungefär en timme.

Intervjuerna har jag spelat in med hjälp av en Diktafon (voice recorder), som jag har köpt för mitt uppsatsarbete. Det har jag gjort för att jag i första hand skulle kunna koncentrera mig och lyssna på intervjudeltagarnas utsagor, och i andra hand för att kunna gå tillbaka till materialet och hitta skillnader och likheter i deltagarnas berättelser för att kunna redovisa resultatet utförligt. Kvale (1997) menar att detta underlättar när man ska skriva ut intervjuer, vilket innebär översättning från talspråk till skriftspråk. Efter att intervjuerna genomförts, skrev jag ut de inspelade intervjuerna ordagrant i sin helhet och från talspråk till skriftspråk för att förbereda mig för att redovisa analys och resultat.

4.6. Dataanalys

Efter intervjuerna har jag fått en stor mängd data för att analysera och presentera resultaten genom empirin. Jag har först transkriberat respondenternas svar. Sedan har jag läst empirin flera gånger för att kategorisera det och söka efter olika teman och ett antal kategorier att följa. En av de vanligaste teknikerna i en kvalitativ dataanalys enligt Bryman (2001, s. 405) är att söka efter olika tema i intervjuutskriften och fältanteckningar.

Bryman & Burgess (1994b, s. 224) pekar också på vissa faktorer som tillämpas vid identifikationen av teman. En tänkbar faktor som kan styra detta är hur ofta händelser, ord och fraser som står för temat uppträder. Den förekomst som står för temat förekommer oftare, är desto större eller med andra ord ökar sannolikheten för att detta tema verkligen identifieras. Så resultaten av kvantitativ dataanalys formuleras i skrift. Det empiriska materialet har jag kategoriserat utifrån fyra huvudteman angående respondenternas bakgrund, deras fritid och umgänge, flickornas kultur och familjeförhållande, och identitet och integration har jag ur ett sociologiskt perspektiv genomfört min forskning.

4.7. Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Kvale & Brinkmann (2009, s. 263) menar att reliabilitet hänför sig till forskningsresultatens konsistens och tillförlitlighet. Den behandlas ofta i relation till frågan om ett resultat kan produceras vid andra tidpunkter och av andra forskare. Validitet beror, enligt Bryman (2001, S. 287) på den utsträckning av överenskommen som finns mellan forskarens observationer och de teoretiska idéer som denne utvecklar. Han pekar också på den utsträckning som resultaten kan generaliseras till andra sociala situationer. Generaliserbarhet av den kvalitativa metoden har oftast kritiserats av olika forskare. Med generalisering menar både Kvale (1997) och Bryman (2001) att forskare genomför kvalitativ forskning genom t.ex. deltagande observationer eller gör ostrukturerade intervjuer med ett lite antal individer som är svåra att

generalisera resultaten till andra miljöer, då den inte är en statistisk modell, vilket kan ifrågasätta validiteten av informationens vetenskaplighet. När det gäller studiens interna validitet, är den hög i min undersökning därför att respondenterna har gett riktiga förklaringar/uppfattningar av sin livsvärld på ett givande sätt. Däremot är den externa validiteten låg därför att antalet respondenter bara är sju stycken och om jag hade kunnat intervjua många personer hade jag kunnat förstärka generaliserbarheten också. Därför kan resultaten av undersökningen inte generaliseras till alla unga kvinnor med en kurdisk flyktingbakgrund på grund av de egenskaper som en sådan liten och begränsad kvalitativ studie har.

4.8. Etik

Kvale (1997) uppmärksammar etiska överväganden under tre etiska riktlinjer: informerat samtycke, konfidentialitet och konsekvenser. Med informerat samtycke menas att man informerar undersökningspersonerna om undersökningens generella syfte, om hur undersökningen är upplagd i stort och om vilka risker och fördelar som kan vara förenade med deltagande i projektet. Med konfidentialitet i forskning menas att privata data som identifierar undersökningspersonerna inte kommer att redovisas (a.a. s. 107-110). Detta gjorde jag med intervjupersonerna vid den första kontakten. Alla mina intervjupersoner fick i förväg veta att deltagandet är frivilligt och att deras identitet inte redovisas i uppsatsen.

Vid presentationen gav jag dessa unga kvinnor fingerande kurdisk namn för att bevara anonymiteten. Den information som jag har fått genom dessa intervjuer har jag använt mig av i hela mitt arbete, men jag har lagt fram det på sådant sätt att det inte går att koppla det till personen i fråga. En annan sak är att intervjudeltagarna själva fick bestämma vad de ville berätta och informera om, hur mycket de ville berätta och att de hade rätt att avbryta intervjun om den kändes jobbig.

5. RESULTAT OCH ANALYS

Det empiriska materialet har jag delat upp i fyra teman utifrån min intervjuguide och de teman som uppkom under intervjuerna. Dessa teman är: identitet, familj och kultur, uppfattning om integration, och möjligheter och svårigheter till integration. Dessa teman strukturerar jag enligt följande. Först presenterar jag respondenternas uppfattningar/upplevelser och grundar dessa med citat från intervjuerna. I slutet av varje tema följer en sammanfattande diskussion där jag ger min tolkning av det sagda.

5.1. Identitet

Jag presenterar nedan vad respondenterna menar i samband med självidentifiering och deras uppfattning om sig själva och självidentifikation i olika situationer. Vissa respondenter har svårt med att identifiera sig som kurd eller som svensk utan två respondenter, nämligen Sana och Narin, vilka identifierar sig som kurder. De andra unga kvinnor känner sig ha en kombinerad identitet av både kurdisk och svensk, men det finns också situationer där de identifierar sig bara som svensk eller bara som kurd. Som ett exempel identifierar Baran sig så här:

Jag identifierar mig själv som en svensk med kurdisk bakgrund, men jag känner mig alltid som en kurd... Självklart finns det tillfällen där jag känner att min svenskkurdiska sida passar in mest på. I klassrummet känner jag mig svensk men utanför klassrummet vill jag helst vara mig själv dvs. kurd. Hemma känner jag mig definitivt som en kurd. När jag är med vänner så känner jag mig som en svensk (Baran).

Yasa känner sig både som svensk och kurd: ” jag är alltid lite svensk och lite kurd i alla sammanhang, det går inte att bara ta av sig den ena identiteten”(Yasa). Men Sana identifierar sig som en kurd och känner sig också som en kurd hela tiden. Trots detta kan det komma stunder som hon känna sig ganska svensk i klassrummet. Narin har nästan samma självbild och känsla av sig själva och menar att:

Jag kommer alltid att vara kurd och jag är kurd i alla situationer. Min mamma är kurd liksom min pappa. Men givetvis anpassar jag mig efter det svenska samhället... Men jag talar knappast kurdiska med mina vänner och i skolan. Där anpassar man sig efter de andra och då framhävs inte den kurdiska sidan lika markant (Narin).

Arin brukar oftast känna sig som en kurd och inte så ofta som svensk ”eftersom det är så jag blir bemött av folk” (Arin). Men Kani identifierar sig annorlunda. Hon är kluven om sin identitet och hon vet inte riktigt vad hon skall kalla sig för. Vid identifiering av sig menar hon:

Jag är en kurd som är svensk medborgare eller kanske en svensk kurd... Jag är ibland ingen, jag är den invandrade tjejen. Jag kan inte säga jag är svensk. Alla ser att jag inte är blond och att jag inte har blå ögon (Kani).

Det är inte den enda respondenten som menar att alla ser att hon inte är blond och inte har blå ögon. Den här känslan, enligt dessa unga kvinnor, beror på att många personer i samhället inte erkänner deras identitet som svensk även om de identifierar sig som svenskar. Därför vill de ses först och främst som människor oavsett deras etnicitet, färg etc. Kani, Arin och Rupak tycker att det inte spelar någon roll hur de identifierar sig själva, då samhället inte betraktar dem som svenskar. Om detta menar Kani:

Jag vet att de andra inte heller känner mig som svensk om jag säga jag är svensk... Jag tänker först och främst på att jag är människa och att jag är lika mycket värd som alla andra (Kani).

Trots alla likheter och skillnader, känner alla dessa unga kvinnor sig som en del av det svenska samhället. De tycker att de har samma utbildning, värde och samma rättigheter och skyldigheter som alla andra svenskar. Som ett exempel berättar Narin här:

Jag känner mig verkligen som en del av samhället. Jag tillåter inte att bli utstött/utanför. Jag är lika mycket värd som en svensk person och ska ha samma möjligheter (Narin).

Sammanfattningsvis kan man säga att tre personer av dessa unga kvinnor har svårt att identifiera sig som antingen kurd eller svensk. De identifierar sig alltså som svenskar med kurdisk bakgrund eller som kurder som är svenska medborgare. Deras självidentifiering beror i de flesta fall på det tillfälle eller den situation de upplever eller har hamnat i. En av dem känner sig lite kurd och lite svensk i alla sammanhang, medan en annan, som är kluven om sin identitet, prioriterar att identifiera sig som människa, d.v.s. en självidentifiering oberoende av hennes ursprung, etnicitet och ögon- och hudfärg. Två av respondenter är säkra om sin identitet och identifierar sig som kurder i alla sammanhang. Det som de flesta påpekar och beklagar är att de inte erkänns som svenskar av folket även om de känner sig och identifierar sig som svenskar, då alla ser att de inte är blonda och inte har blå ögon.

Trots dessa likheter och skillnader känner alla dessa unga kvinnor sig som en del av samhället med samma rättigheter och skyldigheter. Jag finner här tre huvudkategorier/kvaliteter under temat identitet. Det är: Identitetsvacklan (mellan svensk och kurdisk identitet), Identitetstrygghet (trygg i kurdisk identitet), Jämlikhet (upplever sig ha lika rättigheter och skyldigheter som etniska svenskar).

5.2. Familj och kultur

Kultur spelar en viktig roll i andra generationens livsvärld för dem som upplever två olika kulturer. Jag har upptäckt att flera av mina respondenter tycker om båda den kurdiska- och den svenska kulturen, men de tycker att det finns såväl bra som dåliga saker i båda kulturerna och att de försöker ta del av båda kulturerna för att undvika kulturkrockar. Yasa, som är en av dem, menar att:

Det finns bra saker både med den svenska kulturen och den kurdiska, likväl finns det dåliga inslag på båda håll också. Jag har valt att ta det bästa av båda kulturerna och berika mig själv. Den svenska kulturen innebär för mig, att jag som är ett svenskkurdiskt barn har haft många möjligheter för att kunna förverkliga mig själv. Det är en kultur

som är berikande. Inga val är fel, vare sig man vill jobba med idrott, konst, artisteri eller astronomi(Yasa).

Baran, Rupak, Kani och Arin har också nästan lika synpunkter, men Sana och Narin tänker annorlunda. Sana tycker mest om den kurdiska kulturen och ”den är bland det viktigaste som finns” för henne. Hon tycker också att kurdiska ungdomar skulle veta var de kommer ifrån. Samtidigt tror hon att den kurdiska kulturen är rikare än den svenska. Om denna berättar hon:

Jag har inte varit i någon stor kulturkrock eftersom jag är medveten om den svenska kulturen, fast det inte märks så mycket av den svenska kulturen eftersom att det inte talas mycket om den. Man hör mycket om den svenska matkulturen, som består av köttbullar och falukorv. Det är få svenskar som strävar efter den svenska kulturen (Sana).

Narin tycker om både den svenska och den kurdiska kulturen som alla andra kulturer. Hon tror på mångkulturalismen, då Sverige är ett mångkulturellt samhälle:

Jag älskar båda den svenska- och kurdiska kulturen, liksom alla kulturer i världen. Jag anser att kultur är något fint som formar oss. Det finns givetvis brister i alla kulturer, och jag lär mig gärna från alla andra... jag själv tror på mångkulturalismen och svensk kultur för mig betyder mångkulturell, variation och Sverige helt enkelt (Narin).

När det gäller respondenternas familjer och deras förståelse för den svenska kulturen menar de att deras familj känner och respekterar den svenska kulturen, då de älskar Sverige. De flesta intervjupersonerna (Arin, Baran, Narin, Rupak, Sana och Yasa) menar att deras familj tycker om den svenska kulturen, men deras familjer håller inte med på alla punkter. Därför tycker de i många fall mer om sin egen kultur och vill bevara den. Kani menar att hennes familj känner och respekterar svensk kultur men de tycker inte om den. Hon berättar:

Mina föräldrar tillhör inte den svenska kulturen och de ser flera nackdelar med den och att det är en kultur som inte passar oss kurder. T.ex. anser de att svenskarna dricker för mycket alkohol. En annan nackdel är att barnen blir myndiga och känns vuxna i svensk kultur när de fyller 18 år. Trots denna kritik, gillar de Sverige för dess demokrati, frihet och respekten som finns för mänskliga rättigheter (Kani).

Det som slutligen skulle påpekas är att all respondenters familj känner och respekterar den svenska kulturen och trots alla likheter och olikheter om båda kulturer, är det gemensamma för alla respondenter och deras familj att de älskar Sverige för dess demokrati, frihet och respekten för mänskliga rättigheter.

Sammanfattningsvis kan man säga att alla respondenter som upplever två kulturer, har sina möjligheter som svårigheter när det gäller upplevelsen mellan olika invandrarfamiljer och deras förståelse av kultur och den svenska kulturen. Resultaten visar att fem av dessa unga kvinnor tycker om både den svenska som den kurdiska kulturen, och att det finns bra som dåliga saker i båda kulturerna och de försöker ta del av båda kulturerna för att undvika

kulturkrockar. Genom detta kan de få många möjligheter till att de kunna forma- och förverkliga sig själv.

Två av respondenter har olika förståelse för de båda kulturerna. En av dem tycker mest om den kurdiska kulturen och känner att den är rikare än den svenska kulturen, men hon har också respekt och förståelse för den svenska kulturen och har inte upplevt någon kulturkrock. Den sista respondenten tycker om både den svenska och den kurdiska kulturen såväl som alla andra kulturer. Hon tror på ett mångkulturellt Sverige, då svensk kultur enligt henne betyder mångkulturellt. Samtidigt menar de flesta respondenter att deras familj tycker om den svenska kulturen, men familjerna håller inte med på alla punkter om den svenska kulturen, speciellt när det gäller bruk av alkohol och barnens stora frihet. Därför prioriterar de att följa sin kultur i vissa fall. Den sista respondenten menar att hennes familj känner och respekterar den svenska kulturen, men de tycker inte om den, då den också beror på bruket av alkohol och att barnen erkänns som myndiga och fria vid 18 års ålder. Trots alla likheter och olikheter om båda kulturer, är det gemensamma för alla respondenter och deras familj att de älskar Sverige för dess demokrati, frihet och respekten för mänskliga rättigheter.

Jag finner här tre huvudkategorier/kvaliteter från respondenters sida under temat familj och kultur: att följa och respektera båda den svenska- och kurdiska kulturen och ta det bästa av båda kulturer, att följa den kurdiska kulturen och ha respekt för den svenska och tro på mångkulturalism samt ta del av alla kulturer. Från familjens sida följs och respekteras båda kulturerna utom i vissa fall där familjerna följer den kurdiska kulturen. En familj följer bara sin kultur, men respekterar den svenska.

5.3. Uppfattning av integration

De flesta intervjupersonerna har nästan lika förståelse om begreppet ”integration”. För Yasa betyder integration delaktighet, att känna samhörighet med samhället, folket och landet som man bor i. Om sin känsla av integration berättar hon:

Jag är redan integrerad och jag känner mig i allra högsta grad en del av det svenska samhället (Yasa).

Arin känner sig också integrerad i samhället och berättar att integration betyder mycket för henne.

För mig betyder integration mycket. Jag ska hålla mig i folkets sida för att inte känna mig utanför och inte bli isolerad och sitta i ett hörn ensam (Arin).

Narin känner sig också som en del av svenska samhället och uppfattar fenomenet ”integration” som ett samspel med alla medmänniskor för att bilda en helhet. Baran och

Rupak har också samma uppfattning med lika förståelse för fenomenet som Narin och Arin, medan Sana har en annan förståelse av begreppet. Integration betyder för henne att man ska kunna det svenska språket. Hon betonar också att man måste ha en livsstil som passar både den kurdiska- och svenska livsstilen. Men hon känner sig också som en del av det svenska samhället, då hon har samma rättigheter och skyldigheter som en vanlig svensk. Kani känner sig också som en del av samhället, men hon har en annan uppfattning av fenomenet. Hon menar att:

Integration för mig innebär att man sätter in människor i olika fack, t.ex. "Dessa är kurder", "Dessa är svenskar". Jag tror att vi har helt olika kulturer, men vi har anpassat oss mer till den svenska kulturen. Men, som två olika kulturer har vi ett samband och samarbete tillsammans vilket kan fläta integration för alla kurdiska generationer. (Kani).

Sammanfattningsvis kan man säga att fem av dessa unga kvinnor uppfattar fenomenet "integration" som delaktighet, känslan för samhörighet med samhället, folket och landet som de bor i. Ett försök från alla medborgarna för samspel i samhälle är nödvändigt för att bilda en helhet enligt dessa unga kvinnor. Detta har en stor betydelse för att inte bli isolerad och "sitta i ett hörn" ensam i samhället.

Två av dessa respondenter har olika förståelse av integration. Enligt en av dem består "integration" av två saker: den första är att man ska kunna det svenska språket och den andra är att man måste ha en livsstil som passar både den kurdiska- och svenska livsstilen. Den sista respondenten som har en annan förståelse av integration menar att kurder och svenskar har helt olika kulturer, men kurder i Sverige har anpassat sig mer till den svenska kulturen. Hon betonar också att dessa två olika kulturer har ett samband och ska samarbeta, vilket kan gynna integrationen för alla kurdiska generationer. Gemensamt för alla är att de känner sig som redan integrerade och en del av det svenska samhället för att de har samma rättigheter och skyldigheter som en vanlig svensk.

Jag finner här dessa huvudkategorier/kvaliteter under temat uppfattning av integration: delaktighet, samspel och samhörighet, svenska språket (betoning av att lära sig svenska språket), livsstil (förmåga att i viss mån anpassa sig till svenskt livsstil), samma rättigheter och skyldigheter, själv Anpassning och samarbete.

5.4. Möjligheter och svårigheter till integration

I detta tema presenterar jag vad dessa unga kvinnor menar i samband med möjligheter och svårigheter som finns för att integreras i samhället. Gemensamt för fem av dessa respondenter är att de bor i olika område med båda svenskar och invandrare, vilka har bra utbildning och

bra yrken. Två av dem bor i ett svenskt område där de boende är välutbildade och har bra yrken. Här presenterar jag respondenternas möjligheter och svårigheter till integration och även deras uppfattning om andra unga kvinnors situation med en kurdisk bakgrund.

Arin, som är född i Göteborg, känner sin familj som en stor möjlighet till sin integration för de är välutbildade i Sverige. Hennes föräldrar jobbar som civilingenjörer och är medvetna med svenska kulturen. De har mycket kontakt med en annan familj här och menar att hon har alla möjligheter till integration och ser inget hinder från sin familjs sida. De trivs här och kommer inte flytta tillbaka till sitt hemland. De känner till den svenska kulturen och hon har flera svenska kamrater som hon har umgänge med. Om sitt fritidsintresse och sina möjligheter på fritiden menar hon:

Jag har alla möjligheter för fritid och jag ser inga hinder. På min fritid hänger jag med kompisar, dansar ca 2 gånger i veckan och shoppar ibland. Men jag tror inte det finns något som jag själv vill göra men inte får. Jag har många kompisar som är svenska men jag umgås med båda svenskar och invandrare. (Arin).

När det gäller andra generationens och speciellt unga kvinnors svårigheter med kurdisk bakgrund, berättar hon:

De har ibland svårt att anpassa sig till samhället och det kan delvis bero på att man inte får så bra respons från folket. Samtidig tror jag att det blir lite kulturkrockar som t.ex. att en kurdisk tjej bor här. Man kanske som kurdisk tjej inte får vara ute och festa lika länge som alla andra, och inte träffa killar på grund av familjens kultur och religion. (Arin).

Baran har en annorlunda situation än Arin. Hon har en stor familj och hennes föräldrar är pensionerade och har bara grundutbildning. De har inga släktingar här men känner däremot många kurder som de har bra kontakt med. Hon kan påverkas mycket av sin familj, men inte av andra kurder. Hon har många möjligheter här bl.a. till utbildning, jobb och frihet och andra mänskliga rättigheter. Därför flyttar hon inte tillbaka till hemlandet, men hennes familj är gammal och kommer att flytta tillbaka när hon fyllar arton år och kan klara sig själv. Familjen känner till den svenska kulturen och hon får ha umgänge med båda svenskar och invandrare, men hon får inte dricka alkohol eller röka och hon själv vill heller inte göra det, då de är muslimer. Vid frågan om möjligheter och hinder för fritid och umgänge berättar hon:

Jag brukar spela fotboll 4-5 gånger i veckan och jag träffar vänner och vill också vara med familjen mest på min fritid och på helgerna. Det är bara tiden som begränsar mitt fritidsutövande. Jag umgås med både invandrare och svenskar och jag ser inga hinder för att nå mina mål (Baran).

När det gäller andra generationens och speciellt om unga kvinnors svårigheter, berättar hon att en muslimsk flicka ska alltid komma hem i tid och begränsa sig till att göra många saker som svenska flickor gör. T.ex. får man inte gå till alla fester. Om de svårigheter som unga kvinnor med kurdisk bakgrund upplever, berättar hon:

Jag tycker att kurdiska tjejer har två olika situationer här. Antingen finns det flickor som har för lite frihet, föräldrarna tvingar dem att gå efter hemlandets traditioner och låter dem inte få chansen att försöka anpassa sig efter det svenska samhället och dess traditioner. Sedan finns det flickor som har för mycket frihet och lyssnar oftast inte på sina föräldrar. Detta kan ibland leda till stora konsekvenser då familjens rykte betyder mycket hos oss kurder. Är en flicka för fri kan hon skapa "dåligt" rykte för familjen (Baran).

Sana, Kani, Narin och Rupak har nästan lika situationer som Baran, när det gäller deras familjeförhållande och deras födelseort. Gemensamt för dem är att dem har växt upp i Sverige, något som också gäller Yasa. Deras föräldrar har bara klarat grundskolan utom Ysas föräldrar som är lärare i Sverige. Dessa unga kvinnor har umgänge med båda svenskar och invandrare och alla menar att det inte finns något hinder för att dem utöva sina fritidsintressen. De menar också att de påverkas mycket av båda sina familjer och vänner.

Kani bor i ett invandrartätt område där utbildningsnivån ser olika ut. Där finns både hög- och lågutbildade människor. På sin fritid läser hon böcker, sitter vid datorn, kör bil och går till kurdiska fester. Religionen är viktig för hennes familj, och hennes föräldrar vill inte att hon göra vissa saker:

Det jag inte får göra, vill jag inte göra. Jag vet att mina föräldrar inte vill att jag dricker alkohol eller gå till vissa fester, men jag själv vill heller inte göra det och jag kan ägna min tid till bättre saker (Kani).

Narin studerar på högskolenivå och har inte mycket tid för fritid. Tiden är enda faktorn som begränsar henne vid utövande av fritiden. Om detta berättar hon:

Jag kan göra vad jag vill göra om det finns tid för det. Möjligtvis att studierna är mitt hinder och det finns ingen tid för att göra vad som helst (Narin).

Andra generationens viktigaste svårigheter enligt Narin är att kämpa mot främlingsfientligheten på arbetsmarknaden och att det är svårare för invandrarkvinnor över lag än vad det är för svenska kvinnor i det här samhället. Om diskriminering och fördomar menar hon:

Det kommer alltid att finnas människor som inte vill låta dig vara en del av samhället just för att du är invandrare, men det är inte alls en majoritet. Det gäller helt enkelt att gå vidare och hitta de goda människorna som finns där och vill ge dig en ärlig chans. Letar man, så finner man (Narin).

Sana sjunger, spelar musik, spelar fotboll, och är mer med sin familj och vänner på fritiden. Hon umgås med båda svenskar och invandrare men hon vill inte delta i de fester där man dricker alkohol. Om sina begränsningar berättar hon att hon inte känner något hinder för sina fritidssysselsättningar, men hennes familj och deras synsätt är viktiga för henne:

Mina föräldrar påverkar mig jättemycket för att de varken dricker eller röker. Det gör ingen utav mina syskon heller. Jag har massvis med vänner som festar och dricker men det gör inte jag. Jag går nästan bara på födelsedagsfester, caféer eller restauranger med kompisar (Sana).

Andra generationens svårigheter enligt de flesta av dessa unga kvinnor är att när man är född i Sverige och har svenska vänner, börjar man tänka annorlunda. När barnets föräldrar är uppväxta med ett speciellt tankesätt tycker de att det är just de som alltid har rätt och inte barnet. De tycker att det är svårt att bete sig på ett sätt hemma och på ett annat sätt i skolan och ute. Vid frågan om andra generationens svårigheter berättar hon att:

Det är klart att svenska flickor har mer frihet än invandrarflickor. Det vill de flesta invandrarflickorna också ha och detta skapar mycket problem och konflikter i en invandrar familj (Sana).

Rupak har också umgänge med båda sina svenska och invandrade vänner. Hon spelar fotboll på sin fritid, men hon är mer begränsad av tiden, då hon studerar på högskolenivå och jobbar samtidigt. Hon påverkas mycket av sin familj, sina vänner och av sina släktingar. Om begränsningar för fritiden berättar hon:

Det beror på vad det är, det kanske är något som mina föräldrar ogillar och känner att det inte är bra eller ska passa mig för mig. Men i dem flesta fall har de alltid låtit mig göra det jag tyckt är bäst och roligast för mig. Jag har fått frihet men mina föräldrar har alltid varit försiktiga och har visat oss vart gränsen går (Rupak).

Med tanke på de möjligheter hon har utnyttjat, ser hon ljus på sin framtid. Men om sina möjligheter och begränsningar i samhället tycker hon att hennes möjligheter som invandrare är mindre än svenskar på arbetsmarknaden och hon kanske inte behandlas lika som en svensk på arbetsmarknaden och berättar:

Jag kanske inte får jobbet senare och kommer in på arbetsmarknaden efter min utbildning pga. att jag kanske har en annan etniskt bakgrund än en svensk (Rupak).

Andra generationens möjligheter och svårigheter beror enligt Rupak på vilken familjemiljö man kommer ifrån. Hon tycker att svårigheterna kan uppstå och bli ett problem för vissa när man lever med två kulturer, men det handlar om att hitta en balans, vilket är väldigt svårt. Men som ungdom har man inte tillräckliga erfarenheter för att lösa problemet. Om detta berättar hon:

De flesta invandrarungdomar vill hitta sin identitet genom att hitta den inom en viss grupp, t.ex. man dras till kurdiska ungdomar eftersom man känner samhörighet med dem och så är det med andra utlänningar (Rupak).

Yasa, som känner sig både som kurd och svensk har bott med sin familj i Sverige under 20 år. Hon studerar på högskolenivå och hennes föräldrar är lärare och positiva till den svenska kulturen. Hon sjunger i kör varje vecka och har umgänge med både svenskar och kurder. Dessutom är hon också en av de politiska aktivister som lobbar för Kurdistans frågor genom att göra film, manifestationer, seminarier, namninsamlingar, pressmeddelanden mm. Hennes familj utgör inget hinder för hennes fritid, umgänge och övriga aktiviteter. Om sin integrering berättar hon: *"Jag är redan integrerad"*. Hon känner sig i huvudsak väl behandlad av svenskar, men har samtidigt mött rasister. Om rasistiska bemötanden berättar hon:

Självklart har det funnits tillfällen då folk har fått mig att känna mig ovälkommen och uttryckt rasistiska kommentarer, men jag tycker att man själva ska jobba för att etablera positiva kontakter (Yasa).

Yasa upplever att det öppna samhället ger möjligheter och inte hindrar någon från att bli en del av det. Hon ser också individens rättigheter som en viktig möjlighet för alla i samhället. Om detta menar hon:

Fokus på individen är styrkan i svenska samhället. Att det är individens rättigheter, individens vilja och val som styr alla lagar i samhälle, vilket utgör en trygghet och något jag har stor sympati och respekt för. (Yasa).

Om rasism pekar hon på den osynliga rasismen, som kan hindra många från att få ett anständigt jobb som man är kvalificerad för. Hon tycker att diskrimineringsombudsmannen är en myndighet som kan hjälpa dem som särbehandlas. Den största svårigheten som andra generationen kan uppleva, enligt Yasa, är att hålla balansen mellan två kulturer. Hon menar att många ungdomar tror att de måste välja mellan det ena eller det andra. Då hamnar man lätt i en konfliktsituation med sig själv vid det tillfället, eftersom man tvingar in sig själv i ett visst fack. Det måste vara mycket svårt för dessa ungdomar att bo i Sverige, men inte vilja vara en del av vårt land och dess kultur. Kanske försöker de vara svenskar men stöter på motstånd från dem som ständigt påminner dem om att de inte är svenskar. Hon tycker att vissa människor i samhället irriterar invandrade ungdomar med sina onödiga frågor och menar att:

Jag vet att vi är många som irriterar oss lite på den onödiga frågan "Var kommer du ifrån?" när man har varit bosatt i Sverige 15-20 år och pratar flytande svenska (Yasa).

Trots dessa svårigheter som andra generationen upplever tror hon att kurdiska ungdomar är den grupp som lyckats integrera sig bäst i Sverige. Om detta berättar hon:

Kurder är bland de mest inflytelserika och framgångsrika i det svenska samhället. Här finns även de unga kurdiska kvinnorna som t.ex. syns och hörs i media men också som företagsledare, affärskvinnor eller i den politiska sfären som ledande politiker (Yasa).

Sammanfattningsvis kan sägas, att vad som är gemensamt för alla dessa kvinnor är att de har växt upp i Sverige. Två av dem har högutbildade föräldrar som har bra yrken och nästan alla andras föräldrar har god grundutbildning och arbetar i serviceyrken. Fem av respondenterna bor i olika områden där både svenskar och invandrare är bosatta och där invånarna har god utbildning och bra yrken. Två av de intervjuade bor bland svenskar på sitt område där grannarna har god utbildning och har bra yrken. Där känner alla kurderna med vilka de har bra kontakt och deltar i kurdiska fester. De kan också påverkas av sin familj och sina vänner men inte så mycket av andra kurder. Alla dessa kurdiska kvinnor har umgänge med både svenskar och invandrare och alla menar att det inte finns något hinder för att dem utöva sina fritidsintressen. De berättar också att de påverkas mycket av både sina familjer och sina vänner. De flesta anser att vissa faktorer påverkar möjligheter till integration i samhället. Bland dessa faktorer kan man nämna fritidsaktiviteter, umgänge med vänner, skolan, utbildning, språk, idrott, dans, musik och den egna viljan till integration i samhället. De försöker att vara med sina familjer på helgerna. Demokrati, frihet, samhällets respekt för individens vilja och andra mänskliga rättigheter som gäller både kvinnor och män (jämlighet) är också viktiga faktorer som kan skapa många möjligheter för dem. Här tycks det vara så att dem i någon mån blandar ihop vad som är kultur och vad som är det politiska systemet.

De pekade också på vissa begränsningar när jag fördjupade mina frågor om deras situation. Jag har då upptäckt att de upplever vissa begränsningar från både familjens- och samhällets sida. Tre av dem som studerar på högskolan, är mer begränsade av tiden pga. sina studier, men de pekar också på vissa svårigheter som många invandrarkvinnor upplever. Fem av dem säger, att deras familjer begränsar deras möjligheter delta i svenska fester. De menar att många kurdiska kvinnor inte får vara ute och festa lika länge som sina svenska kamrater, och inte får träffa killar på grund av familjens kultur och religion. Föräldrars religion kan spela en viktig roll i vissa fall, speciellt när det gäller fester där man dricker alkohol och dansar med killar. Därför prioriterar de att gå mer till födelsedagskalas, caféer eller restauranger med sina kompisar. De ska alltid känna till de gränser om saker som deras föräldrar sätter och känna att allt inte är bra eller inte passar dem.

En av de viktigaste svårigheterna, enligt fem av dessa kvinnor, är att deras möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden som invandrare är mindre än svenskarnas när de i framtiden klarat av sin utbildning. När det gäller rasism och diskriminering har det funnits tillfällen då rasister behandlade dem nedsättande och har uttryckt rasistiska kommentarer. Enligt en av respondenterna är diskrimineringsombudsmannen den myndighet som kan hjälpa dem som särbehandlas.

En annan av andra generationens svårigheter, enligt dessa kvinnor, är att när man är född eller uppväxt i Sverige och har svenska vänner börjar man tänka annorlunda. De menar att barnets föräldrar är uppväxta med ett annat tankesätt och tvingar sitt barn att följa familjens regler. Att bete sig på ett sätt hemma och på ett annat sätt i skolan och ute är en annan svårighet som andra generationen upplever enligt mina respondenter. De tycker att svårigheterna kan uppstå som ett problem för invandrade ungdomar när de lever i två kulturer, men inte kan hitta och hålla en balans mellan dessa två kulturer. De får ibland inte så bra respons från folkets sida pga. sin etnicitet. Detta kan försvåra själv Anpassningen till resten av samhället hos andra generationen. I många fall vill dessa ungdomar vara svenskar men stöter på motstånd från sådana som ständigt påminner dem om att de inte är svenskar genom onödiga frågor som t.ex. ”Var kommer du ifrån?”, trots att de pratar flytande svenska och har bott i Sverige mycket länge.

Kortfattat kan man skilja de huvudsakliga svårigheter och möjligheter som finns under temat så här: Svårigheter med integration: Att inte erkännas som svensk från samhällets sida, rasism, diskriminering på arbetsmarknaden, begränsningar för frihet från familjens sida, religiösa regler i traditionella familjer, att tänka annorlunda i familjen och svårigheter att hitta balans mellan två kulturer.

Möjligheter för integration är: Demokrati, jämlikhet och mänskliga rättigheter, individualism, svenska språket, skolan, umgänget med både svenskar och invandrarkamrater, fritid och andra möjligheter för fritidsaktiviteter som idrott, musik, konst och vissa myndigheter bl. a. diskrimineringsombudsmannen.

Det som slutligen skall påpekas är ”dubbelheten” eller den motsättningen som visar sig när dessa kvinnor beräknar andra generationens begränsningar/svårigheter utifrån sin situation. Enligt detta har de flesta respondenterna nästan inga hinder för sina fritidsaktiviteter utan bara i umgänget med killar och närvaron vid vissa fester, medan andra invandrarungdomar har flera andra begränsningar/svårigheter från båda familjen och samhällets sida, vilket inte gäller dem.

6. SLUTDISKUSSION

I följande kapitel presenterar jag en sammanfattning av uppsatsen samt diskuterar resultaten dels utifrån undersökningens syfte och frågeställningar, dels diskuterar jag resultaten utifrån mina valda teorier och tidigare forskningar.

Denna uppsats har gått ut på att studera sju unga kvinnor av andra generationen med kurdisk flyktingbakgrund. Syftet var att få veta hur dessa unga kurder upplever integrationsprocessen mellan två kulturer i det svenska samhället. Genom olika frågor (som står i intervjuguiden) angående respondenters bakgrund, deras fritidsintressen, möjligheter och hinder för umgänge och fritidsutövande, deras kultur, familjeförhållanden, identitet och integration har jag ur ett sociologiskt perspektiv genomfört i min forskning.

Min forskning har visat att vissa av dessa kvinnor har svårt att identifiera sig som kurder eller som svenskar. Med detta menas att de är kluvna i sin identitet och har svårt att veta när man ska vara vem. De identifierar sig som svenskar med kurdisk bakgrund eller som kurder som är svensk medborgare. Deras uppfattning om sin identitet beror i många fall på det tillfälle eller den situationen de upplever eller hamnar i. I klassrummet och när de är med sina vänner och bland sina kamrater identifierar de sig som svenskar, men hemma eller när de träffar sina släktingar identifierar de sig som kurder. När det gäller kultur och deras familj känner de sig som att dem lever mitt emellan kulturerna i form av ett dubbelliv. För att kunna undvika kulturkrockar försöker de antingen ta det bästa av varje kultur eller anpassa sig till det tillfälle där de befinner sig i. Det är något som överensstämmer med de teorier och tidigare forskningar som Franzén, Allwood & Franzén, Ahmadi, Ålund, Addo och Rojas tar när det gäller invandrarungdomar som upplever två olika kulturer. De menar att invandrarungdomar tycker sig leva mitt emellan två kulturer i form av ett dubbelliv, där de spelar en roll i hemmet och en annan ute i samhället. Dessa teoretiker/forskare menar också om individen är kluven mellan två identiteter, blir det svårt att veta när man ska vara vem. Kluvenheten förstärks speciellt när invandrarungdomars kamrater och samhället signalerar att flickorna bör bryta upp och leva sitt liv som de svenska ungdomarna gör, medan förväntar föräldrarna sig att de ska lyda och leva efter familjen normer. Då hamnar de mitt i den konflikt som finns mellan synen på individen i den svenska kulturen och Mellanösternkulturen.

Mina respondenter menar också att invandrarungdomar ibland har svårt att anpassa sig till samhället, för de inte får så bra respons från folket pga. sin etnicitet. I många fall vill dessa ungdomar vara svenskar, men stöter på motstånd från sådana som ständigt påminner dem om att de inte är svenskar med rasistiska uttryck. Denna behandling kan försvåra andra

generationens integration enligt dem teoretiker som jag har nämnt ovan. De menar alltså att om invandrarungdomar blir utpekade/behandlas som invandrare av vissa svenskar, eller definieras i relation till den negativa stämpel som invandring oftast representerar, skapar en kluven identitetsuppfattning och en känsla av utanförskap vilket i sin tur kan sätta en gräns mellan dem och svenska ungdomar. Detta kan försvåra deras försök för samhörighet och att hitta en lika bra plats som svenska ungdomar har i samhället. Detta orsaka till att de söker sig till andra invandrargrupper där bilda de nya grupper t.ex. till andra kurdiska ungdomar för att hitta sin identitet.

Resultaten visar också att dessa unga kvinnor har en riktig uppfattning om integration vilket stämmer med teoretikers uppfattning av fenomenet. De uppfattade begreppet integration som delaktighet, känslan för samhörighet med samhället, dess befolkning och landet man bor i. De menar också att ett försök från alla medborgarna för samspel i samhället är avgörande för att bilda en helhet. Att förhålla sig till folkets och vara delaktig i samhället har stor betydelse för att inte bli ensamma och isolerade, är deras uppfattning av integration. Trots alla svårigheter, möjligheter, likheter och olikheter, känner alla dessa kvinnor sig som integrerade och en del av det svenska samhället, därför att de tänker sig ha samma rättigheter och skyldigheter som vanliga svenskar. De skillnader som finns i min forskning bl.a. om att två av respondenterna, vilka är säkra på sin identitet jämfört med tidigare forskning, kan delvis bero på deras särskilda karaktärer bl.a. på deras föräldrars politiska uppfattning, flyktningbakgrund och även den familjemiljö som de växt upp anser jag.

När det gäller rasism och diskriminering i Sverige, visar forskningen att detta inte är allmän i samhället och dessa unga kvinnor har i flesta fall behandlats rättvist, men det finns faktorer som antingen kan orsaka invandrarungdomarnas kluvenhet eller underlätta deras integrationsprocess. En av de negativa faktorer som flesta respondenter pekar på är att de inte erkänns som svenskar från folkets sida även om de känner sig som svenskar och identifierar sig som sådana, eftersom de identifieras utifrån hur de ses. Att bli utpekad som invandrare, bli segregerade eller bli utsatta för fördomar och diskriminering om sin framtid på arbetsmarknaden är också bland de negativa faktorer som kan fördjupa uppdelningen mellan ”vi” och ”de”. Detta kan forma individens syn på sig själva och på sin omgivning, vilket kan skapa en kluven identitetsuppfattning och en känsla av utanförskap. Med andra ord ser mina respondenter på dessa faktorer som hinder inför andra generationens integration. När jag fördjupade mina frågor om andra svårigheter från deras familjer och kulturella bakgrund pekade de på vissa begränsningar. Tre av dem som studerar på högskolan är mer begränsade av tiden på grund av sina studier, men de pekar också på andra svårigheter som många

invandrarkvinnor upplever. Samtidigt pekar fem av dem på deras familjebegränsningar när de ska delta i svenska fester. De menar att många kurdiska kvinnor inte får vara ute och festa lika länge som sina svenska kamrater, och de får inte träffa pojkar på grund av familjens kultur och religion. Kvinnors umgänge och relation med pojkar före äktenskap är förbjudet enligt deras religion. De är medvetna bl.a. om att de inte ska fördjupa sin kontakt med pojkar, då detta kan leda till dåligt rykte antingen för dem själva eller för deras familjer. Därför känner de sina gränser och prioriterar att gå mer till kurdiska födelsedagsfester, café eller till restauranger med sina kompisar. Dessa begränsningar för flickor, snarare än för pojkar, har samband med traditionell kultur och religion. Här saknas ett genusperspektiv (genusteori) i min forskning. Ett sådant hade tydligare förmodat kunna öka förståelsen av det beskrivna sammanhanget.

Resultaten visar också att dessa kvinnor betraktar fritiden och dess möjligheter som positiva faktorer för delaktighet och integration i samhället. Genom olika fritidsaktiviteter får dem olika möjligheter för att bli delaktiga och integrerade i det svenska samhället. Idrott, musik, umgänge med vänner, dans och andra typer av kulturella uttryck som konst är extra viktiga fritidsaktiviteter där dessa ungdomar får tillfälle att uttrycka sig och det medför att deras erfarenheter förmedlas till resten av samhället. Samtidigt försöker de att vara med sina familjer på helgerna.

En del av mina respondenter hävdar att demokrati, frihet, samhällets respekt för individens vilja och andra mänskliga rättigheter som gäller båda kvinnor och män (jämlighet) är också viktiga faktorer som jämfört med föräldrars hemland kan skapa många möjligheter för dem. Det tycks vara så att dem i någon mån blandar ihop vad som är kultur och vad som är det politiska systemet.

Det finns också vissa saker i båda teorin och empirin som inte överensstämmer med mitt resultat. Det är bl.a. den strukturella diskrimineringen som Kamali påpekar i Sverige. Även i Ålunds resultat har framkommit, att hennes respondenter, vilka bor i segregerade område anser att rasism och diskriminering är allmänt i Sverige, vilket inte stämmer med min forskning. En annan sak som inte stämmer med min forskning, och har framkommit i Yazgans forskning, är att föräldrarnas ursprungsmiljö och utbildningsnivå som påverkade respondenters integrering är inte lika med mina rön och överensstämmer inte med mitt resultat. Att det i segregerade bostadsområden bor många arbetslösa och lågutbildade personer, vilka inte ger ungdomarna positiva förebilder kan leda till brist på språkkunskaper eller leda till utanförskap är också något som inte stämmer med mina respondenters situation.

Något nytt som jag har kommit på om respondenters identitet jämfört med de teoretiska perspektiven och tidigare forskningar är att två av mina respondenter är säkra på sin identitet och identifierade sig som kurder i alla sammanhang. En annan sak är att nästan alla mina respondenters föräldrar älskar Sverige och försöker att ha respekt och förståelse för dess kultur och värderingar trots att de är kritiska mot vissa saker i svenska kulturen. Familjens hemvist och flyktingbakgrund är en annan sak som skiljer deras situation från den tidigare forskningen och de teoretiska perspektiven. En annan nyhet för mig är att man ser en form dubbeltänkande eller motsättning som dessa unga kvinnor berättar om sin livsvärld jämförd med deras uppfattning om andra unga kvinnors situation med invandrarbakgrund. Alltså de menar att de inte upplever så många begränsningar och svårigheter som gäller andra generationen av unga kvinnor som är kurd.

Sammanfattningsvis anser jag, att i hela forskningen om integrationssvårigheter finns det tre faktorer som spelar en ömsesidig roll för att invandrarungdomar blir integrerade.

Den första faktorn är det svenska folkets beteende mot invandrarungdomar. Den andra faktorn är invandrarfamiljens förståelse av svensk kultur, svenska värderingar och deras själv Anpassning till det svenska samhället. Faktor nummer tre är individens uppfattning av sin omgivning och hans/hennes vilja och kapacitet för att hantera sin situation mellan två kulturer. Dessa tre faktorer i sin tur bevisar att integration är en ömsesidig process där både det svenska samhället och invandrarfamiljer och deras barn accepterar och respekterar varandra gentemot varandra. Det gäller t.ex. tolerans och öppenhet inför mångfald och multikultur för att underlätta och möjliggöra bra relationer mellan olika kulturer för alla i Sverige.

a. Metodologiska reflektioner

För att uppnå resultatet har jag använt mig av en kvalitativ metod med tematisk strukturerade intervjuer och av fenomenologi men i viss begränsad mening som framgår av metod kapitlet. Jag har använt mig av den kvalitativa metoden utifrån studiens syfte och frågeställningar. En kvalitativ studie enligt Bryman (2001) bygger på en forskningsstrategi där tonvikten oftare ligger på ord än på kvantifiering vid insamling av data. Kvalitativa undersökningar enligt Lundahl och Skärvad (1999) kännetecknas av att undersökaren försöker förstå hur människor upplever sig själva, sin tillvaro, sin omgivning och överhuvudtaget det sammanhang i vilket de ingår. Mitt syfte här har varit att förstå, beskriva och analysera hur unga kvinnor som är kurder med flyktingbakgrund upplever integrationsprocessen i det svenska samhället. Jag tycker att jag skulle ha kunnat få mer förståelse för ämnet och kunnat göra en djupare

forskning om jag hade kunnat läsa och analysera flera teorier och även flera relevanta tidigare forskningar. Detta gäller särskilt antalet respondenter, som bara varit sju personer. Om fler intervjuats hade generaliserbarheten förstärkta. Därför kan resultaten av undersökningen inte generaliseras till alla unga kurdiska kvinnor med flyktingbakgrund på grund av de egenskaper en sådan liten och begränsad kvalitativ studie har. Detta kan bara visa och belysa dessa kvinnors uppfattningar om sin situation och sin omgivning med ett ”dubbeltänkande” eller motsättningar mellan deras upplevelse jämförd med andra unga invandrarkvinnors situation.

b. Förslag till vidare forskning

Min undersökning kan användas som förförståelse och en väg till en omfattande forskning. Jag tror det skulle vara intressant att undersöka andra generationen invandrare med olika etnisk bakgrund och jämföra dem tillsammans. Det skulle också vara intressant att utföra samma undersökning som jag gjort, men med de kvinnor eller män som besöker sitt ursprungsland och undersöka hur de upplever de två kulturerna där och hur deras omgivning ser på dem då de betar sig svenskt. Ett annat intressant förslag till vidare forskning skulle kunna vara att undersöka olika etniska grupper som kommer från ett mångkulturellt land som t.ex. Iran och jämföra hur de upplever integration i Sverige. Att undersöka och jämföra första- och andra generationen av kurder med andra folkgrupper kan också vara av intresse.

Referenslista:

- Addo, T. & Svensson, L. (2003), *Ungdomar i vardagens vän*. En sociologisk studie av ungdomars gruppbildande i en storstadsförort. Lund: Studentlitteratur AB.
- Ahmadi, N. (2003), *Ungdom, kulturmöten, identitet*, Stockholm: Liber AB.
- Ahokas, L. (2010), *Att främja demokratiskt deltagande och integration bland invandrare*, Epace temapublikation, Tryckeri: Tampereen Yliopistopaino Oy Juvenes Print, Tampere.
- Allwood, C.M., & Erikson, M.G. (2010). *Grundläggande vetenskapsteori för psykologi och andra beteendevetenskaper*, Lund: Studentlitteratur.
- Allwood, M. C. & Franzén, C. E. (2000), *Tvärkulturella möten: grundbok för psykologer och socialarbetare*, Stockholm: Natur och kultur.
- Arnstberg, O. K. (2008), *Sverige och invandringen*, Lund: Studentlitteratur AB.
- Berggren, L. (2000), *Fritidskulturer*, Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2001), *Samhällsvetenskapliga metoder*, Malmö: Liber.
- Bryman, A. & Burgess, R. G. (1994b), *Analyzing qualitative data*, London: Routledge.
- Bunar, N. (2003) *Komplement eller konkurrent Fristående skolor i ett integrationsperspektiv*, Rapport integration, Integrationsverket, ISSN1651-1662.
- Deniz, F. & Perdikaris, A. (2000), *Ett liv mellan två världar*: En studie om hur assyriska ungdomar som andra generationens invandrare i Sverige upplever och hanterar sin situation. Örebro: Örebro universitet, Forum för Migration och Kultur.
- Integrationsverkets rapportserie, (2000:6), *Låt oss tala om flickor ...*, Norrköping: Bergling-Skogs.
- Franzén C. E. (2001), *Att bryta upp och byta land*, Falun: Natur och kultur.
- Goldstein-Kyaga, K. (1995), *Pizzabagare eller pilot*. Om studievalet bland ungdomar i multietniska skolor. Stockholm: HLS Förlag.
- Hartman, J. (2004), *Vetenskapligt Tänkande*, från kunskapsteori till metodteori, Lund: Studentlitteratur.
- Hellevik, O. (1984), *Forskningsmetoder i sociologi och statsvetenskap*, Stockholm: Natur och Kultur.
- Heyman, A-G (1988), *Invandrarbarn*. Stockholm: Carlssons Bokförlag.
- Kamali, M. (SOU 2006), *Den segregeringande integrationen*, Om social sammanhållning och dess hinder, rapport av utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, Stockholm.
- Kakabaveh, A. (2007), kurdiska föräldrars uppfattningar om könsroller, jämställdhet och migration, Tullinge: FoU-Södertörn.
- Kuutmann, A. (1986), *Om kurder*, Norrköping: Statens invandrarverk (SIV).

- Kvale, S. (1997), *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Lund: Studentlitteratur,
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009), *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Lund: Studentlitteratur.
- Lundahl, U. & Skärvad, P-H. (1999), *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, Lund: Studentlitteratur.
- Mitchell, J. C. (1983), *Case and situation analysis*, Sociological review 31(2): 187–211.
- Nilsson, P. (2000), *Idrott och modernisering I: Berggren, Leif*, Lund: Studentlitteratur.
- Regeringens proposition (1997/98:16), *Sverige, framtiden och mångfalden – från invandrarpolitik till integrationspolitik*.
- Regeringens Proposition (1998/99:107), ”*En idrottspolitisk för 2000-talet*” Elanders Gotab, Stockholm: Omsorgsnämnden, Barn- och ungdomspsykiatri, Stockholms läns landsting.
- Rojas, M. (2001), *Sveriges oälskade barn. Att vara svensk men ändå inte*. Smedjebacken: Brombergs Bokförlag AB.
- Stigendal, M. (1999), *Sociala värden i olika sociala världar – Segregation och integration i storstaden*. Lund: Studentlitteratur.
- Wellros, S. (1998), *Språk, kultur och social identitet*, Lund: Studentlitteratur.
- Yazgan, A. (1983), *Turkiska flickor – andra generationens invandrare*. Stockholm: Statens Invandrarverk.
- Ålund, Aleksandra, (1997), *Multikultiungdom, Kön, etnicitet, identitet*, Lund: Studentlitteratur.

Nätverkskällor:

- Borevi, Karin & Strömblad, Per, SOU 2004:49, *Engagemang, mångfald och integration: om möjligheter och hinder för politisk. tillgänglig på nätet: 2011-02-08*.
- Nationalencyklopedin (2007a, Tillgänglig i ne.se 2007-11-02), nu är tillgänglig i:
http://www.idrottsforum.org/reviews/items/frakri_bramham-caudwell.html
- Nestler Zsofia & Franzén Carlerud Elsie, (november 2007), *Barn och migration:*
<http://www.arvsfonden.se/upload/pdfdokument/Rapport%20Barn%20och%20migration.pdf>
- <http://lexin2.nada.kth.se/lexin/>

Bilaga: Intervjuguiden

Bakgrundsfrågor

- Hur gammal är du?
- Hur länge har du bott i Sverige?
- Var är du född, uppväxt och bor nu?
- Från vilken miljö kommer dina föräldrar?
- När kom de till Sverige?
- Vad har de för utbildning/yrke när de kom till Sverige?
- Har de skaffat sig utbildning/yrke i Sverige?

Familjeförhållande och kultur

- Hur ser din familj ut? Har du andra släktingar i Sverige?
- I så fall, har du/din familj nära kontakt på så sätt att umgänget med dem har en påverkan på dig?
- Kommer du/din familj att flytta tillbaka till hemlandet? Varför?
- Känner din familj till den svenska kulturen?
- Vad innebär kulturen för dig, ev. kulturkrockar?
- Hur tänker du om den svenska kulturen?
- Vad innebär den svenska kulturen för dig?

Fritid och umgänge

- Vad har du för fritidsintressen? Vad gör du? Hur ofta gör du det?
- Något du vill göra på din fritid, men du inte får? Varför?
- Finns det någon påverkan/hinder från familjen/kompisar/samhället för ditt fritidsutövande?

- Umgås du med svenskar eller med invandrarungdomar på din fritid?
- Hur uppfattar du och kategoriserar folket i det område du bor i? (är det ett segregerade eller invandrarområde, folkets utbildningsnivå, arbetar/ är arbetslösa, och andra kategorier som du uppfattar).

Identitet och integration

- Hur identifierar du dig själv? Svensk/Kurd?
- I vilka situationer känner du dig svensk/Kurd? Skola, vänner, hemma?
- Vad är andra generationens svårigheter i Sverige enligt dig?
- Hur ser kurdiska flickors situation ut i Sverige?
- Vad innebär integration för dig?
- Känner du dig en del av det svenska samhället eller utanför samhället?
- Hur har du behandlats av invånarna i det svenska samhället?
- Vilka hinder och möjligheter finns till integration för dig i Sverige?
- Finns det hjälp/hinder från myndighet/samhälle?
- Vad är det som har påverkat din personlighet för att bli en person som du är?
- Hur ser du på framtiden och dina framtidsmöjligheter?